

# ARTLOVER

ČASOPIS PRO SOUČASNÉ UMĚNÍ

Egreat

ARTS  
ISIA

MSI  
MASTER

99 Kč



9 772570 584006

Podzim 2017

Jiří Černický: Action Ends



# BVLGARI

ROMA

*B.zero1*

DESIGN LEGEND by Zaha Hadid

BVLGARI.COM #DESIGNLEGEND

PRAHA I • PAŘÍŽSKÁ 13, 00 420 222 310 358



# Důležité momenty

O umělcích a lidech, kteří se kolem různého umění všemožně motají, se povídá ledacos. K jejich světu většinou patří jistá tajemnost, nevyzpytatelnost, rozervanost, nespoutanost, domýšlivost, nesrozumitelnost i nespolehlivost a další vlastnosti, co mají všechnu tu kreativitu a invenci vyvažovat, ale často také jen halit romantickou mlhou.

Když jsem si domlouval titulní rozhovor s Jiřím Černickým, radši jsem ze zvyku a setrvačnosti volal odpoledne a nečekal, že se potkáme hned druhý den brzo ráno a rovnou na odpoledne dohodneme i focení. Bylo to velmi podnětné setkání s člověkem, kterému nedá spát množství nápadů, co má v hlavě, nebuduje si v ní žádné umělé bariéry a překážky, že něco nejde. Rozhodl se, že se naučí na kytaru, tak to dělá. Rozhodl se, že napíše knihu, tak ji píše. A do umění ho přitom krom fascinace vtáhla jen prostá vnitřní potřeba pochopit, o co, sakra, jde.

Uznávaného kurátora a poradce Christiana Domingueze, který se v tomto čísle chopil skutečně nelehkého úkolu vybrat pět zásadních děl letošního Art Baselu, do něj zase vtáhlo neplánované setkání s Jiřím Georg Dokoupilem, kterému uletělo letadlo, a tak mu dělal průvodce po madridských galeriích. A v případě Roberta Runtáka, jednoho z nejvýznamnějších tuzemských sběratelů současného umění, za všechno mohla rekonstrukce nového domu, který si podle architekta prostě říkal o sochu. A tak vyrazil na svou první aukci, aby si nějakou pořídil.

Na těchto důležitých momentech většinou ve skutečnosti není nic zas až tak magického, romantického a tajemného, jak se může často z pozdějšího vyprávění zdát. Ale i tak jsou ty příběhy většinou dost poutavé, protože dobrodružství, které se dá prožít ve světě umění, ať už do něj vstoupíte jako účinkující, divák, nebo byznysmen, se nepodobá nic. Na stránkách časopisu ArtLover se do něj teď můžete společně s námi vypravit už po sedmé.

Pokud byste při listování a čtení postřehli, že se „něco“ děje, byla by škoda to z jakéhokoli důvodu promarnit. ♥

Honza Vedral  
šéfredaktor

<b>OBSESE</b>	06
V rubrice Obsese ukazujeme tuzemská díla, která nás fascinují. Tentokrát jsou to lesbické studie Milana Saláka.	
<b>CO SE DĚJE</b>	09
Aktuální výstavy a úspěchy nejen současných českých umělců.	
<b>OBJEKT TOUHY</b>	13
Když jsou hodinky jako umělecké dílo.	
<b>ARTLOVER: MADONNA</b>	14
Popová královna s umělci nejen chodila, ale už od mládí je také vášnivou sběratelkou. Vidět je to ostatně i na vizuálech jejích alb a koncertů.	
<b>TÉMA: FERRARI SE NEZBAVUJTE</b>	18
Jak vidí umělecký svět jedna z jeho šedých eminencí? A co dělá kurátor a poradce Christian Dominguez v Praze?	
<b>TOP: 5 ZÁSEKŮ NA ART BASEL</b>	24
Ohlédnutí za letošní uměleckou přehlídkou v Basileji. Christian Dominguez vybral pět děl, která ho zaujala.	
<b>ROZHOVOR: JIŘÍ ČERNICKÝ</b>	30
O tom, jak jeden z nejvýraznějších současných českých umělců vyrůstal v Ústí, o jeho cestování i brnkání na kytaru.	
<b>TOP INTERIÉR: WAFE</b>	40
Praktický příklad firmy, která se nebojí. A ve které umění zpřijemňuje prostředí a láme ledy ve styku s klienty.	
<b>ATELIÉR: ADAM ŠTECH</b>	46
Navštívili jsme jeden z mnoha ateliérů v areálu Pragovky. Adam Štech tu posouvá kých na hranici.	
<b>OBSESSION</b>	52
Chapman Brothers – Fucking Dinosaurs Co všechno páchají nacisté v představách bratří Chapmanů?	
<b>SBÍRKA BUDOUCNOSTI – ROBERT RUNTÁK</b>	56
Olomoucký právník a podnikatel se do umění vrhnul před deseti lety. Dnes má jednu z největších sbírek v zemi.	
<b>JE TOHLE JEŠTĚ UMĚNÍ?</b>	62
Je umění, ze kterého se divákovi chce zvracet. A pak je umění, které zvrací přímo umělci. Seznamte se s Millie Brown.	

**ArtLover**  
Pro DSC Gallery vydává OPTIO CZ

<b>VYDAVATEL</b>	Dany Stejskal
<b>ŠÉFREDAKTOR</b>	Honza Vedral
<b>AUTOŘI ČÍSLA</b>	Lenka Lindaurová, Jan Řápek, Petra Divoká, Christian Dominguez
<b>GRAFICKÁ ÚPRAVA</b>	Hana Hemalová
<b>JAZYKOVÁ KOREKTURA</b>	Magdalena Plosová
<b>INZERCE</b>	Anna Kubertová, artlover@optio.cz
<b>KONTAKT</b>	www.artlovermagazine.cz, artlover@optio.cz, tel. 728 752 844
<b>TITULNÍ FOTO</b>	Jiří Černický: Action Ends

[www.artlovermagazine.cz](http://www.artlovermagazine.cz)

ArtLover je zapsán v evidenci periodického tisku a bylo mu přiděleno evidenční číslo MK ČR E 22931.

## MY LIFE DESIGN STORIES

Kitchen Collection. Artex. High Quality System  
Varenna is a trademark of Poliform



Nový showroom  
Klimentská 48, Praha 1 | tel. +420 221 851 049  
info@stopka.cz | www.stopka.cz

**Varenna**

**MILAN SALÁK:  
LESBIAN STUDIES**

Ze série Transformets  
2014  
Syntetická barva na plátně  
125 x 120 cm  
Text: Lenka Lindaurová  
Foto: Martin Salák

# JAK POVÝŠIT TÉMA

Milan Salák je malíř, aktivista a pedagog v Ateliéru intermediální konfrontace na UMPRUM a sám se stále konfrontuje s nějakými výzvami. Nicméně zůstal věrný malbě a bránil ji vždycky, když se objevily teorie o konci tohoto média. Všechny jeho aktivity hraničí s obsesí: Milan Salák je úporný, tvrdohlavý a důsledný. A to v každé oblasti.

Když sbíral hračky z kinder vajček a poté dělal výstavu hraček svých vrstevníků nebo když se pustil do maleb s politickým a sexuálním podtextem. Salák provokuje, i když někdy nevědomě. Potřebuje každé téma prozkoumat důkladně, bez sentimentu, ale možná trochu pateticky. A jednou ze Salákových obsesí je malovat na nepravidelná plátna s ostrými i oblými hranami, která porušují staré zákony formátu obrazu a diváka iritují.

Lesbický námět už nikoho nepřekvapí, a jak víme, muži se s tímto námětem někdy v životě aspoň jednou musí vyrovnat. Díky formátu i tématu se tak toto milé dílko blíží poutové atrakci, ale kvalitní malba jej povyšuje na originální kousek - výzvu.



# Art is Truth

PASTA ONER DSC GALLERY 5/10 — 9/11

I CO SE DĚJE

Text: Lenka Lindaurová

## SOUČASNOST SOUČASNÉHO UMĚNÍ

VÝSTAVY, KTERÉ STOJÍ ZA NÁVŠTĚVU. ZAHRANIČNÍ  
ÚSPĚCHY ČESKÝCH VÝTVARNÍKŮ.  
CO JE TREND A O ČEM SE MLUVÍ V UMĚLECKÉM SVĚTĚ.



### ČTVRT STOLETÍ S BOŽSKOU RACHEL

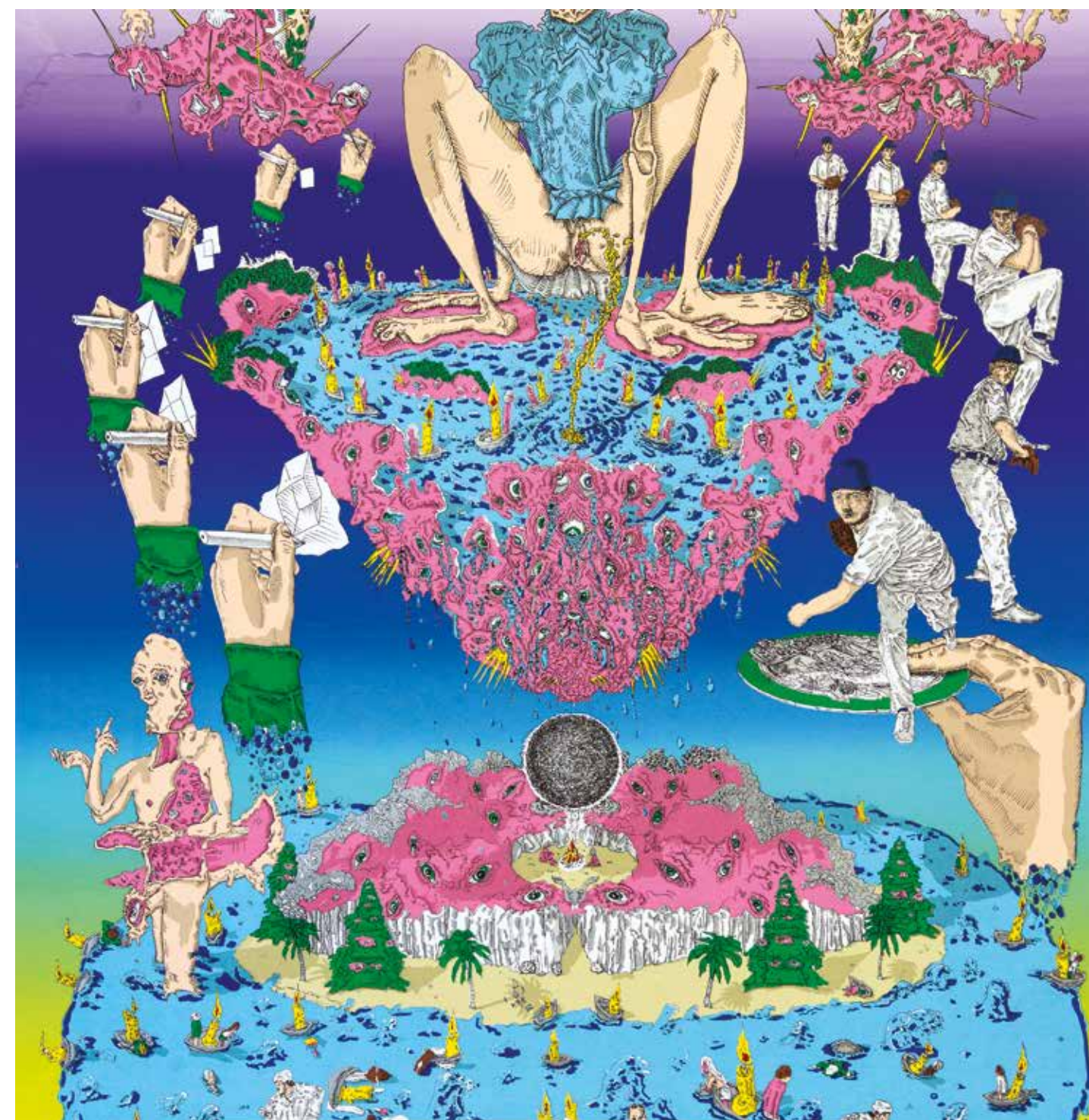
Už pětadvacet let tvoří a vystavuje své neodolatelné sochy britská umělkyně Rachel Whiteread. Čtvrtstoletí tvorby slaví velkolepě výstavou v Tate Britain v Londýně. Narodila se v roce 1963 v Londýně a byla první ženou, která získala prestižní Turnerovu cenu v roce 1993. Ve své tvorbě využívá průmyslové materiály, jako jsou omítka, beton, pryskyřice, pryž a kov, aby simulovaly v nové kráse předměty každodenního života a oživily nečekaně architektonický prostor. Její sochařská škála se pohybuje od intimní až po monumentální. „Dává věcem život, o kterém jsme nikdy nevěděli, že měly,“ napsal o ní The Independent. Současná významná přehlídka sleduje kariéru Rachel Whiteread a spojuje v ní například známá díla, jako jsou Untitled (100 Spaces) z roku 1995 a Untitled (Staircase) z roku 2001, spolu s novými artefakty, které ještě nikdy nebyly vystaveny. Až do 21. ledna 2018 můžete slavit s Rachel.



Krištof Kintera, Nervous Trees, 2013 © soukromá sbírka.

## NEZKROTNÝ KINTERA

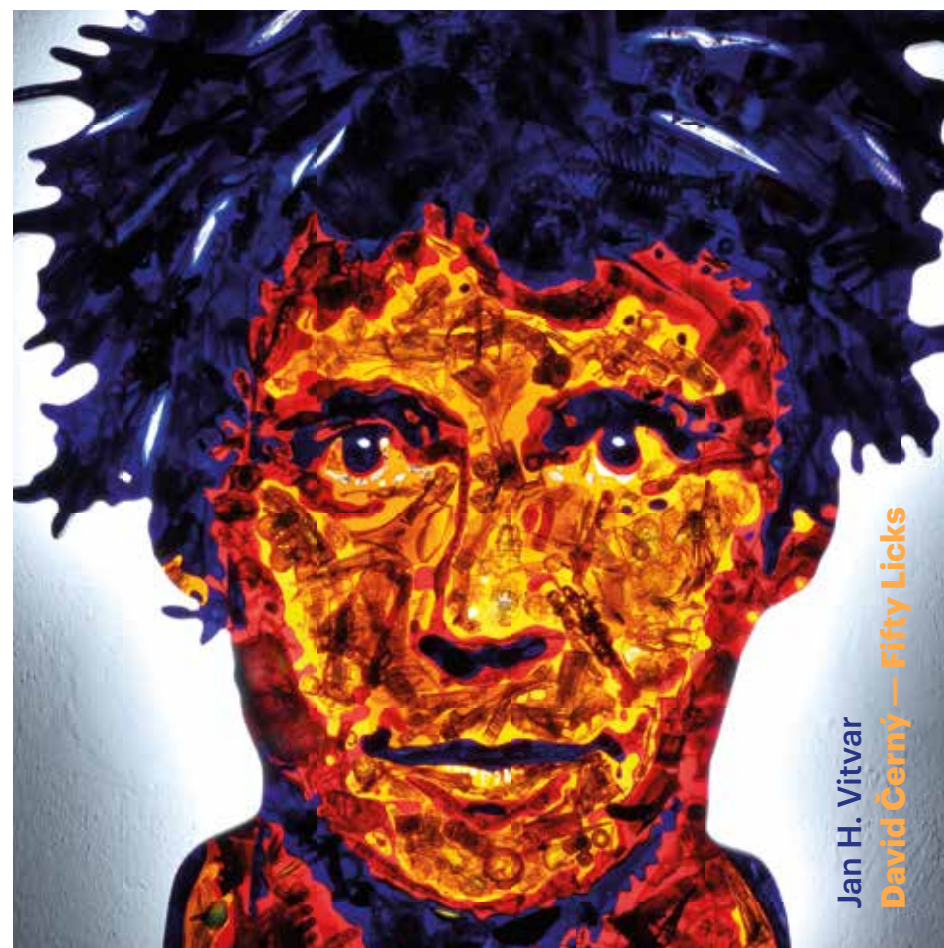
Bezespору celý letošní podzim ovládne pražskou výstavní sezónu Krištof Kintera. Od Rudolfiny je výstava nazvaná Nervous Trees, která potrvá až do 26. 11., skvěle načasovaná na dobu, kdy si Národní galerie už vystřílela všechny triumfy roku a kdy se ani ostatní nepouštějí do velkých projektů. Kintera patří k tuzemským jedničkám, které se prosadily i v zahraničí. Sice velkou publicitu nemá rád, ale připouští, že patří k věci, pokud chcete ukazovat svoje dílo, to znamená víceméně sám sebe. Kintera pracuje se současnými fenomény doby, které člověku usnadňují život, ale také ho limitují - technologie - náhražky a simulace života. Kinterův vizuální koncept je nápaditý a srozumitelný, živý, až divoký. K vnímání a pochopení divák nepotřebuje žádné složité spekulace, dílo k němu samozřejmě promlouvá, a i když si z něj trochu cynicky utahuje, říká, že jsme v tom všichni stejně.



Jakub Matuška aka Masker, #ideal #life #bath #blackorwhiteitsallright #westvseast #water #ocean #waves #upsndowns #3strikes4balls #surf #drawing #90s #graffiti #seen #nyc #mets #jetter #iloveyou #jakubmatuska #masker #onpaper #nofilter, 2017, sítotisk, 258 x 86 cm, edice 15 ks, 55 000 Kč + DPH.

## MASKER MÁ LIMITOVANOU SÉRII SÍTOTISKŮ

Jeden z nejpozoruhodnějších současných mladých umělců Jakub Matuška aka Masker uvedl na konci září v DSC Gallery limitovanou sérii sítotisků o 15 kusech. Unikátní expozice byla k vidění pouze tři dny a doplnil ji padesátiminutový dokument o základních principech a motivech jeho tvorby. Maskerovy barevné grafiky využívají celé barevné škály, vytiskl je renomovaný tiskař René Řebec, který mimo jiné pracoval pro Zdeňka Sýkoru či pro jednu z největších hvězd současné výtvarné scény u nás, Karla Malicha. Zároveň vychází katalog graficky zpracovaný Martinem Grochem s texty kurátora a autorova dlouhodobého mentora Michala Nanoru. Publikace se váže k výstavě v Galerii Dukan v Lipsku a zachycuje průřez celou Maskerovou tvorbou. A to od černobílých kreseb až po jeho ikonické barevné malby. Publikace bude dostupná v rámci distribuční sítě Kosmas a na vybraných prodejních místech.



Repro: Nakladatelství Paseka

### ZASE TEN EGOMAN!

Tak reagovaly některé feministické publicistky na novou publikaci o Davidovi Černém z pera redaktora časopisu Respekt Jana H. Vitvara. Ovšem, sešli se umělec provokatér a jeho obdivovatel a vznikl text, který se spíše než dílem zabývá životem a názory českého hrdiny, který kdysi natřel tank na růžovo, vytvořil řadu velmi kvalitního umění, ale veřejnost si pamatuje především jeho komerční objekty, které zaplatili zdejší miliardáři. I u Černého přitom platí, že se pod arogantní slupkou a tvrdou skořápkou skrývá – jak jinak – citlivý umělec. V posledním vydání českých dějin umění, které bylo zpracováno do roku 2000, je Černý hodnocen jako velký talent budoucnosti. O jeho díla je stále zájem mezi sběrateli i veřejností. Takže fakt, že publikace o něm vzbuzuje vášně, je na místě. A mimochodem, název Fifty Licks má sexuální, ale také drogový význam.

## KAM ZA UMĚNÍM

Za těmito světovými výstavami se vyplatí vyrazit. Odkudkoli.

<b>RAPHAEL ALBERTINA</b> Vídeň 29. ZÁŘÍ 2017 – 7. LEDNA 2018	<b>DAVID HOCKNEY</b> <b>82 PORTRAITS AND 1 STILL-LIFE</b> Peggy Guggenheim Museum, Bilbao 10. ŘÍJNA 2017 – 25. ÚNORA 2018	<b>THOMAS STRUTH</b> <b>FIGURE GROUND, HAUS DER KUNST</b> Mnichov 5. KVĚTNA 2017 – 7. LEDNA 2018
<b>DIORAMA</b> <b>SCHIRN KUNSTHALLE</b> Frankfurt 17. ŘÍJNA 2017 – 21. LEDNA 2018	<b>FRAGILE STATE</b> <b>PINCHUK ART CENTRE</b> Kyjev 17. ČERVNA 2017 – 7. LEDNA 2018	<b>LUCY SKAER</b> <b>KW</b> Berlín 13. ŘÍJNA 2017 – 17. LEDNA 2018
<b>LOUISE BOURGEOIS,</b> <b>AN UNFOLDING PORTRAIT</b> <b>MOMA</b> New York 24. ZÁŘÍ 2017 – 28. LEDNA 2018	<b>SHAHRYAR NASHAT</b> <b>THE COLD HORIZONTALS</b> Kunsthalle Basel 29. ZÁŘÍ 2017 – 7. LEDNA 2018	<b>WATCHING SUGAR DISSOLVE</b> <b>IN A GLASS OF WATER</b> <b>MUMOK</b> Vídeň 6. KVĚTNA 2017 – 14. LEDNA 2018

Text: Petra Divoká  
 Foto: Hodinářství Bechyně



## JEDINĚ ROLEX

CO SE HODINEK TÝČE, NEEXISTUJE VĚTŠÍ KLASIKA NEŽ ZNAČKA ROLEX. JSOU VYTVOŘENÉ Z TĚCH NEJLEPŠÍCH SUROVÝCH MATERIÁLŮ, PŘITAHUJÍ POZORNOST KAŽDÝM DETAIEM. A TÝKÁ SE TO VŠEHO KOLEM NICH.

Není divu, že „rolexky“ mají k umění tak blízko. Proslulá je jejich budova v Dallasu, kterou se svou schopností kombinovat tradiční japonské principy se současností navrhl proslulý Kengo Kuma, pozornost budí i jejich netradičně pojaté logistické centrum v Milánu a ani jejich expozice na loňském bienále v Benátkách rozhodně nezapadla.

U nás se ikonické značce věnuje zejména tradiční Hodinářství Bechyně, které díky svému přístupu dostalo od světoznámé značky jako vůbec první exkluzivní zastoupení. V legendárním butiku v pražské

Štěpánské ulici ostatně Vladimír Bechyně provozuje svoje poctivé řemeslo i vyhlášený servis už pětáctilet a není náhoda, že se jeho rodinný podnik stal místem, kam chodí už dlouhá léta opravdoví hodinářští znalci. Takoví, kteří dokážou ocenit obřad nákupu hodinek (na snímku je model Rolex Sky-Sweller z nové kolekce s duálním časovým pásmem určeným pro cestovatele) jako důležitou součást jejich příběhu.

Aktuální nabídku hodinek Rolex si milovníci značky mohou prohlédnout i v druhém obchodě, který je jen o něco dál, přímo na

adrese Václavské náměstí 10. I zde potkají odborníky, kteří rozumí své práci a dokážou vysvětlit, v čem se dobré hodinky blíží uměleckým kusům. A nemusí to nakonec být jen „rolexky“. V hodinářství Bechyně mají exkluzivně i švýcarskou značku Tudor (dokonce jako jediní na světě), ale i značky Carl F. Bucherer, TAG Heuer, Tissot, Balmain a Certina. Mimo to zde seženete i luxusní natahovače a hodiny Buben & Zörweg a šperky značek Thomas Frieden a Enrico Capra. Zkrátka krásné věci, které samy o sobě řeknou o člověku to důležité. ♥



Madonna

# UMĚNÍ PRO VŠECHNY

**PROSLAVILA SE HITEM LIKE A VIRGIN, ALE CO SE UMĚNÍ TÝČE, MADONNA UŽ DÁVNO NENÍ NEVINNOU DÍVKOU. VÍC NA NI SEDÍ TEXT SINGLU MATERIAL GIRL, VLASTNÍ TOTIŽ SBÍRKU UMĚNÍ ČÍTAJÍCÍ VELKÁ JMÉNA, VČETNĚ ODVÁŽNÝCH DĚL OD FRIDY KAHLO, PABLA PICASSA NEBO MAN RAYE.**

Madonna Louise Ciccone je už od první poloviny osmdesátých let hvězdou největšího kalibru. Královna popu. Do kontaktu s výtvarným uměním se ale dostala ještě předtím, než vystoupala na hudební piedestal.

Ve výtvarných kruzích je Madonna známá pro své zapálení a zaujetí. V roce 2001 tak například předávala britskou Turnerovu cenu za umění. Vítězem se tehdy stal Martin Creed za své dílo Work No. 227: the lights going on and off

(prázdná místnost, ve které se periodicky zhasíná a rozsvěcuje světlo - pozn. red.). Pravidelně se také účastní akcí newyorského Muzea moderního umění. A před časem na oslavě svých 58. narozenin slíbila dvěma šťastným výhercům, že je vezme na prohlídku Art Basel v Miami.

Sběratelkou umění se pravděpodobně nestala jen z rozmaru. Madonina sběratelská kolekce by podle různých zdrojů měla mít hodnotu nejméně 100 milionů dolarů.

A umění pro ni není ani pouhá investice. „Ze své sbírky získávám sílu - všechny malby, které mám, jsou velmi silné.“

Sbírat začala už na přelomu 70. a 80. let, kdy přišla do New Yorku s úmyslem prorazit jako zpěvačka. Už tehdy se pohybovala mezi lidmi okolo Andyho Warhola. A vstupenkou do této společnosti byl samozřejmě tehdejší Madonnin přítel Jean-Michel Basquiat. Ten jí dokonce věnoval několik svých děl, později se pro ně ale vrátil a raději je zničil.



„Pamatuji si na konverzaci s Keithem Haringem a Basquiatem o tom, jak moc je důležité, aby jejich dílo bylo přístupné lidem. V tom byla jejich síla – umění by mělo být dostupné všem,“ tvrdila Madonna v rozhovoru pro Vogue.

A právě její bývalý přítel Basquiat ji spolu s Haringem přivedli ke streetartu, který zpěvačka obdivuje dodnes. „Mám ráda Banksyho. Jeho práci považuji za inspirativní, a především se vyjadřuje k situaci ve světě. Mým dalším oblíbeným umělcem je fotograf JR. Stejně jako Basquiat a Keith začínal na ulici s grafity. Jejich umění je na ulici dostupné pro všechny, není to elitářské.“

A stejně jako se Madonna po dobu své hudební kariéry nebála riskovat a pouštět se do kontroverzních témat, i do své sbírky si pořídila několik odvážných děl. Mezi taková může patřit i několik černobílých

fotografií surrealisty Man Raye. Madonnin dům v Los Angeles tak zdobí jeho fotografie nahé ženy Kiki de Montparnasse.

**PAMATUJI SI NA KONVERZACI S KEITHEM HARINGEM A BASQUIATEM O TOM, JAK MOC JE DŮLEŽITÉ, ABY JEJICH DÍLO BYLO PŘÍSTUPNÉ LIDEM**

Ženy pak tvoří významnou část sbírky, jelikož jako hlavní téma si je vybrali i polská art deco malířka Tamara de Lempicka nebo konceptuální fotografka Cindy Sherman. K tomu královna popu vlastní i několik děl mexické malířky Fridy Kahlo včetně jejího autoportrétu s opicí. Zapomenout by se nemělo ani na Picassa.

V roce 2000 Madonna za jeho obraz Buste de Femme à la Frange z roku 1938 zaplatila v aukční síni Christie's celých pět milionů dolarů.

Ze současných umělců by Madonna měla vlastnit přinejmenším jedno dílo Damiena Hirsta. O jaké dílo jde, se ale veřejně neví. Krom toho je také velkou fankou Marilyn Minter, jejíž video Green Pink Caviar sloužilo Madonně jako základ pro její „Sweet and Sticky“ tour v roce 2008.

Však právě z umění čerpá Madonna častou inspirací pro své vlastní výtvoř. Najít je lze v jejích videoklipech i legendárních vystoupeních. A o jejím kladném vztahu k umění nakonec svědčí i to, že obal jejího výběrového alba Celebration připravoval streetartový umělec Mr. Brainwash nechal proslavený Banksyho filmem Exit Through the Gift Shop. ▼



Záběr z Madonniny svatební jízdy v roce 1985. Účastnili se jí Tom Cruise, Keith Haring, Steve Rubell a Andy Warhol.



Tvorbu Keitha Haringa Madonna nejen sbírá, ale využila i ve vizuálech svých turné. Na obrázku dílo Untitled, 1989. Sítotisk, 76 x 53 cm.

# FERRARI SE NEZBAVUJTE

MÍCHÁ SE V NĚM NĚMECKÁ A ŠPANĚLSKÁ KREV.  
CHRISTIAN DOMINGUEZ JE JEDNOU ZE ŠEDÝCH EMINENCÍ SOUČASNÉHO UMĚNÍ.  
KURÁTOR, PORADCE SBĚRATELŮ I GALERIÍ A TAKÉ PŘÍTEL  
JIRÍHO GEORG DOKOUPILA A ŘADY DALŠÍCH POPISUJE PRINCIPY  
FUNGOVÁNÍ SOUČASNÉHO UMĚLECKÉHO SVĚTA.

Christian Dominguez



„Umění potřebuje obsesivně zapálené lidi,“ říká Dominguez o svém přátelství s Jiřím Georg Dokoupilem, který ho do světa umění zasvětil.

„Snažím se poznat českou uměleckou scénu, pochopit, jak tu lidé přemýšlejí a jak žijí. Poznal jsem, že i když ne všichni, spousta lidí je tu hodně vášnivých, rádi vyjadřují svoje emoce a tím mi připomínají temperament Jihoameričanů,“ prozrazuje Christian Dominguez, co ho vlastně přivedlo k návštěvě Prahy, během níž si udělal čas i na následující povídání.

#### **Který český umělec vás zaujal první?**

Na to je jednoduchá odpověď. Už třicet let mě poji přátelství s Jiřím Georg Dokoupilem. Je pro mě zásadním člověkem, průvodcem uměním i životem, učitelem i přítelem. Od něho jsem se naučil, jak přistupovat k umění a jeho vizualitě. Naučil mě o energii, kterou musí umělecké dílo mít. Dozvěděl jsem se od něj ale také spoustu věcí o českém filmu, animaci, o smyslu pro

humor, Franzi Kafkovi. Brzy jsme spolu začali pracovat, dělal jsem kurátora jeho výstav, pomáhal prodávat obrazy sběratelům, dělal jsem prostředníka mezi ním a galeristy.

#### **Jak jste se vlastně potkali?**

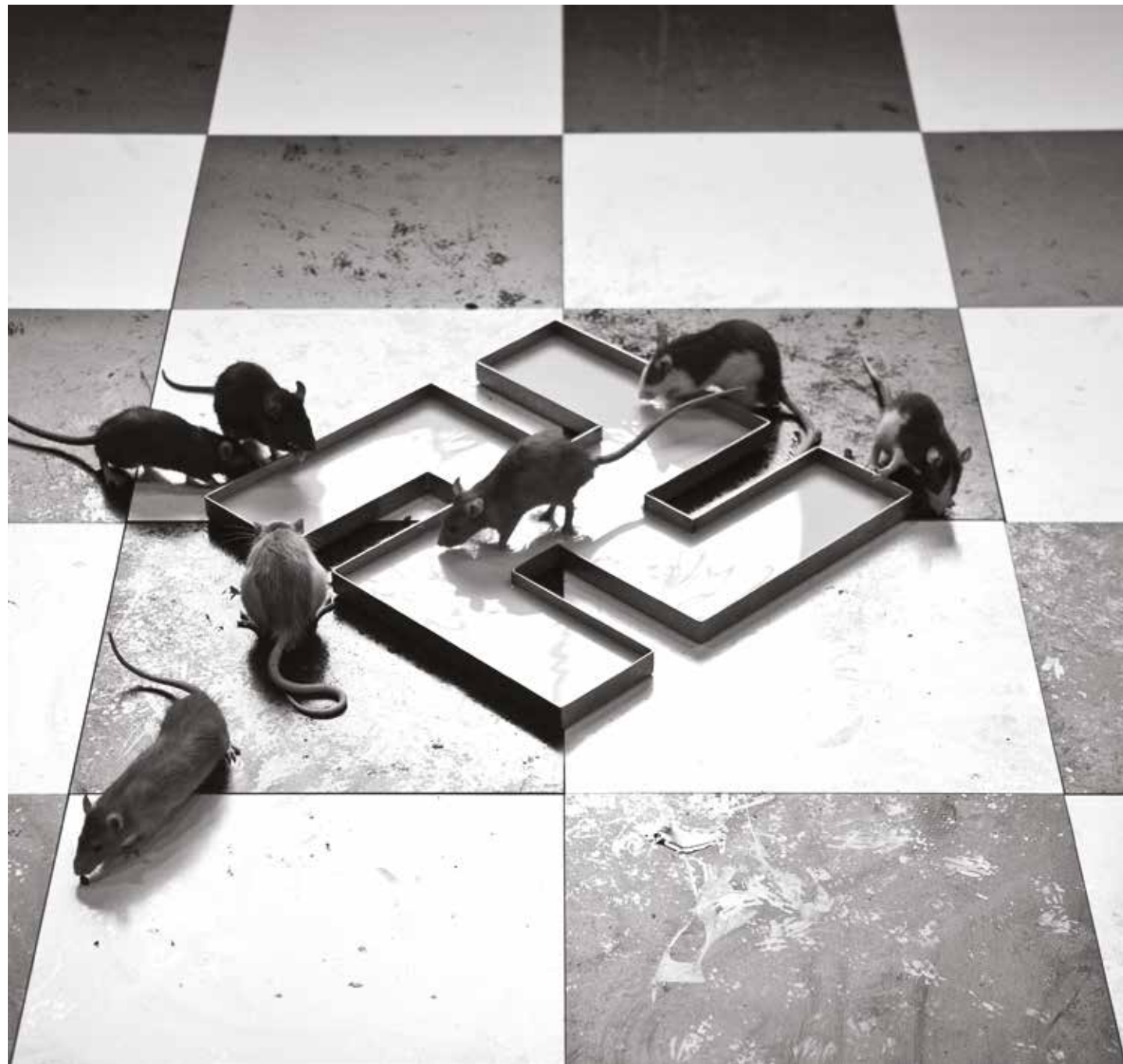
Bylo to v roce 1987 v Madridu a byla to neuvěřitelná náhoda. Skoro jako z nějakého komixu. Pracoval jsem tehdy jako asistent v galerii Juana Aizpuru, kterou provozu-

je moje teta. Tehdy jsem o současném umění nevěděl vůbec nic, pamatuju si, že teta o Dokoupilovi mluvila jako o jednom z nadějných uměleckých jmen, říkala, že by mu ráda udělala výstavu, ale dlouho se jí to nedařilo domluvit. Jiří byl tehdy na cestě z Kanárských ostrovů, jenže mu uletělo letadlo do Německa, a tak se rozhodl strávit pár hodin chozením po madridských galeriích. A protože teta byla po operaci očí, dostal

jsem za úkol se o něj postarat. Okamžitě jsme si porozuměli. To, že jsme se hned domluvili na výstavě, byl jenom začátek.

#### **Je přátelství mezi galeristou a umělcem důležité?**

Je, prošli jsme toho spolu opravdu hodně. Umění se nikdy neuziví samo, ani jenom s kalkulačkou a strategií napsanou na papíře. Umění potřebuje obsesivně zapá-



Často kontroverzní Santiago Sierra je jedním z mnoha umělců, kteří Dominguezovi uhranuli. Santiago Sierra, The Trough, 2015. Centrale Fies, Dro (TN), Italy. Photograph, lambda print on dibond, 160 x 150 cm. Courtesy of the artist and prometeogallery di Ida Pisani Milano / Lucca.

lené lidi, kteří také zvládnou všechno, co znamená se s umělcem přátelit, a přijmou, že je ze svojí podstaty vždycky o krok napřed a že občas je mu potřeba zkrátka jen posloužit.

#### **Galerista je také ten, kdo určuje ceny.**

##### **Jak to v praxi chodí?**

Velmi mladý umělec většinou skutečně potřebuje pomoc a jeho cenu a za kolik se jeho díla budou prodávat opravdu určuje galerie. Ale existuje spousta umělců, kteří sami velmi dobře rozumí byznysu, zvláště když už za sebou mají dlouhou kariéru. Většinou se pak osamostatňují a sami si rozhodují, kdy zvednou ceny. Je to hodně individuální a neexistuje na to jednoznačná odpověď.

##### **Co si vůbec myslíte o cenách současného umění?**

Jsou produktem uměleckého byznysu. Ceny jsou přesně tak vysoké, kolik jsou lidé ochotni za umění zaplatit. Většina umělců a zvláště těch, kteří prodávají v řádech milionů, vám řekne, že jsou sami ohromeni, jak jsou jejich díla drahá. Ale já jim to nevěřím, většinou moc dobře vědí, proč to tak je. Nejde jenom o peníze samotné, ale také o prestiž. Je v tom ta rivalita, chtějí být číslo jedna. Když si o sobě nemyslíte, že jste nejlepší, tak taky nikdy nebudete. I tohle je součást cesty do srdcí sběratelů.

#### **CENY JSOU PŘESNĚ TAK VYSOKÉ, KOLIK JSOU LIDÉ OCHOTNI ZA UMĚNÍ ZAPLATIT**

##### **Začali jsme povídáním o české výtvarné scéně. Netrpí tím, že je tu málo sběratelů?**

Ale ono to přijde nebo už přichází. Je tu spousta skvělých byznysmenů, kteří brzy zapomenou, jak důležité je mít Ferrari nebo kabelku od Louis Vuitton, protože je začne bavit vizuální umění. Ten moment není daleko, naopak. Ale pozor, vůbec tím nechci říct, že mít zálibu v drahých autech a luxusních věcech je špatná věc. Spíš popisuji evoluci v přemýšlení, kterou jsem už viděl jinde. I v zemích s o hodně menší

kulturní tradicí. Máte za sebou těžkou minulost a je logické, že trvá pět nebo šest generací, než se naplno projeví všechny změny.

##### **Pro české umělce je na cestě za úspěchem stále důležité se prosadit v zahraničí...**

Je to naprosto esenciální. Je tu celá řada skvělých lidí. Mezi moje oblíbené patří Jiří Kovanda, Roman Ondák, Dominik Lang, Milan Salák, Jiří Černický, Lubomír Typlt nebo Adam Štech. A to jsou jen jména, na která jsem si teď rychle vzpomněl, za zmínku by jich stálo mnohem víc. Myslím, že obecně by měli daleko víc využívat možností mezinárodních výměn, to je klíčové. Je tu samozřejmě problém s tím, že zahraniční produkce je mnohem dražší, ale co na to říct. Je to zkrátka stejně tvrdá práce jako kopat tunel.

##### **Jak důležité jsou mezinárodní přehlídky umění jako je Art Basel nebo Frieze?**

Naprosto. V byznysu s uměním je sice méně lidí, ale zato má stejný nebo větší obrat než Hollywood. Kdyby byl svět umění obrovské letadlo, umělecké přehlídky by byly rozhodně jedním ze čtyř motorů. Bez něj by sice letělo dál, ale mělo by problémy.

##### **Ale vystavuje se na nich vždycky tolik umění, že to člověka snadno zahltí.**

##### **Jak vy poznáte dobrý kus?**

Existují lidé, kteří jsou v tomhle zdánlivě géniové. Umějí rozpoznat dobré a špatné umění, jako by na to měli buňky. Je za tím ale také spousta zkušeností. Člověk toho musí hodně vidět a pak se mu to v hlavě začne propojovat. Vypěstovat si schopnost rychle rozpoznat potenciálně dobrého umělce nebo umělecký kus trvá klidně i dvacet let.

##### **Jak si s tím má poradit ten byznysman, kterého už přestalo bavit sbírat jen drahá auta? Jak by měl podle vás začít?**

Nejprve bych mu poradil, aby se těch Ferrari rozhodně nezbavoval, protože je to kus umění v automobilovém byznysu. Mám pro to auto i pro lidi, kteří si na něj dokázali vydělat, ohromný respekt. Když se díky životním zkušenostem začnou zajímat o umění, zjistí, že v něm je klíčové potěšení, vytváření významu a také znalosti. Umění totiž rozvíjí náš intelekt, přináší s sebou radost, ale i spoustu ob-

tižných otázek. Těm, kteří by chtěli začít umění sbírat, bych doporučil, aby nejdřív vyrazili do muzeí a galerií a koukali se kolem sebe. A pak se seznámili s nějakým dealerem umění a s ním si povídali, povídali a povídali. Protože z knížek toho vyčtete spoustu, ale jsou jenom databázi informací. Umění se musí prožívat, ideálně přímo společně s umělci samotnými.

#### **KDYŽ SI VYBERE TŘEBA I JEDEN DOBRÝ KUS UMĚNÍ, VĚŘTE MI, ŽE BYZNYS JE LEPŠÍ NEŽ CELÁ SBÍRKA AUT**

##### **Ale začínající sběratel se také může snadno splést...**

Když si vybere třeba i jeden dobrý kus umění, věřte mi, že byznys je lepší než celá sbírka aut, jejichž hodnota neroste. Ale pozor, musíte věřit především svému srdci. Kdybych sám kupoval umění, bral bych jenom pár kousků, ale těch nejlepších. Jenom klenoty. Sběratelé se většinou chtějí bavit, proto nakupují po stovkách. Jako poradce nikdy neřeknete: to nekupujte. Jenom když je to špatný byznys a někdo je chce obrát. Udržují tím totiž umělecký svět v jeho přirozenosti a je to pro ně srdeční záležitost. Ale všichni vědí, že stačí udělat čtyři pět dobrých rozhodnutí za život a vrátí se to desetkrát.

##### **Jaké vy osobně sledujete v současném umění trendy?**

Já jsem se už jako velmi mladý naučil, že každý dobrý umělec má svou vlastní pravdu. Může to být naprosto radikální konceptuální vyjádření myšlenek nebo na druhé straně hédonistické, vizuálně strhující, luxusní dílo v tradici Matisse. Trendů a jazyků v umění je jenom tolik, kolik je dobrých umělců. Svoboda je základním zákonem umění. ♥

Text: Christian Dominguez

# 5 ZÁSEKŮ NA ART BASELU

PROJÍT PROSLULÝM VELETRHEM UMĚNÍ V BASILEJI A NEMÍT PŘEHLCENOU HLAVU I SRDCE, NENÍ JEN TAK. PROTO JSME POŽÁDALI ZKUŠENÉHO KURÁTORA A GALERISTU CHRISTIANA DOMINGUEZE, S NÍMŽ JSME HOVOŘILI NA PŘEDCHOZÍCH STRÁNKÁCH, ABY VYBRAL PĚT AUTORŮ, KTEŘÍ HO LETOS OPRAVDU ZAUJALI.



**KLAUS RINKE:  
PRIMARY DEMONSTRATION  
(112 GESTURES OF THE UPPER BODY)**

1970  
112 printů  
každý 60,5 x 49 cm  
© Klaus Rinke / Courtesy Kicken Berlin Gallery

Rinke byl prvním německým umělcem, jenž vyzkoušel několik uměleckých disciplín (malbu, sochařství), než se začal soustředit na body art. Soustředil se na pohyby těla, které zachytával na fotografiích, aby zachytil a vyjádřil tok času. Téma samotných hodin je představeno ve vztahu s představením nebo jako subjekt pozdější instalace.

**HELIO OITICICA:  
PENETRÁVEL MACALÉIA**

1978  
Kovová struktura, barevné kovové obrazovky,  
písek, kameny a květiny  
220 x 220 x 220 cm  
Art Basel 2017  
Courtesy Bergamin & Gomide

Hélio Oiticica (1937–80) byl bezesporu nejvlivnějším latinskoamerickým umělcem po druhé světové válce a je znám pro své významné příspěvky k vývoji současného umění. Byl neúnavným inovátorem, který v umění vždy posouval hranice. Oiticica se rychle a radikálně vyvinul od svých raných děl ovlivněných evropským modernismem k velkoformátovým instalacím, jež se mají fyzicky prožít, a často také ke kritickým politickým a sociálním tématům.





**URS FISCHER:  
BRUNO & YOYO**

2015  
Parafínový vosk, pigment, olejová barva, nerezová ocel, knoty  
148 x 159,7 x 137,5 cm  
© Urs Fischer  
Photo by Stefan Altenburger  
Courtesy of the artist and Gagosian

Ve svých velkoformátových instalacích a sochách Urs Fischer pracuje s žánry, jež většinou známe z malířství, tedy s portréty, krajinami či zátišími, které často zahrnuje nestálými sochařskými materiály. I když je jeho materiál měkký vosk, jenž se jednoduše rozpustí, využívá Fischer jeho nekonečné možnosti, a dává tak svým dílům další rozměr, ten časový. Prodchnuty vlastní smrtelností pěstují jeho sochy a instalace experimentální funkci umění. Fischer využívá elementy performance i pop artu a vytváří dílo, které je zřetelně současné a stejně tak zábavné jako děsivé.



**DONNA HUANCA:  
BLISS (REALITY CHECK)**

2017  
Smíšená mediální instalace, obsahuje unikátní performance, zvukovou složku, písek, plexisklo, dřevo, barvy, oleje a další materiály.  
Velikost proměnná  
Courtesy Peres Projects, Berlin  
Foto: Adrian Parvulescu

Práce Doanny Huanca má co do činění s gestickým malováním. V zásadě funguje jako nástroj pro proměnu. V jejích performancích jsou živé objekty namalované od hlavy k patě pohroužené do transu a drží se chladné choreografie. Huanca se uchyluje k estetickým formám, jako je kamufláž, simulace a fúze, které skládá dohromady v poetice, jež propojuje malbu, sochařství a performance. Inscenuje, aby ukázala jednotlivé fragmenty identity.



# MODERNÍ ŘEŠENÍ chytrých domů, budov a měst

Široká škála elektronických modulových přístrojů, které přináší nové možnosti v oblasti ovládání či zabezpečení domů, bytů nebo řízení průmyslových procesů.



## NAVŠTIVTE NÁŠ SHOWROOM

Rohanské nábřeží 671/15 | Praha 8 - Karlín  
+420 608 112 222 | inelscafe@inels.cz

+420 800 100 671 | [www.inels.cz](http://www.inels.cz)



### FRANZ ERHARD WALTHER: MODELLSAMMLUNG

1983  
Šité barvené plátno  
305 x 400 x 40 cm  
Courtesy the artist and Peter Freeman, Inc.

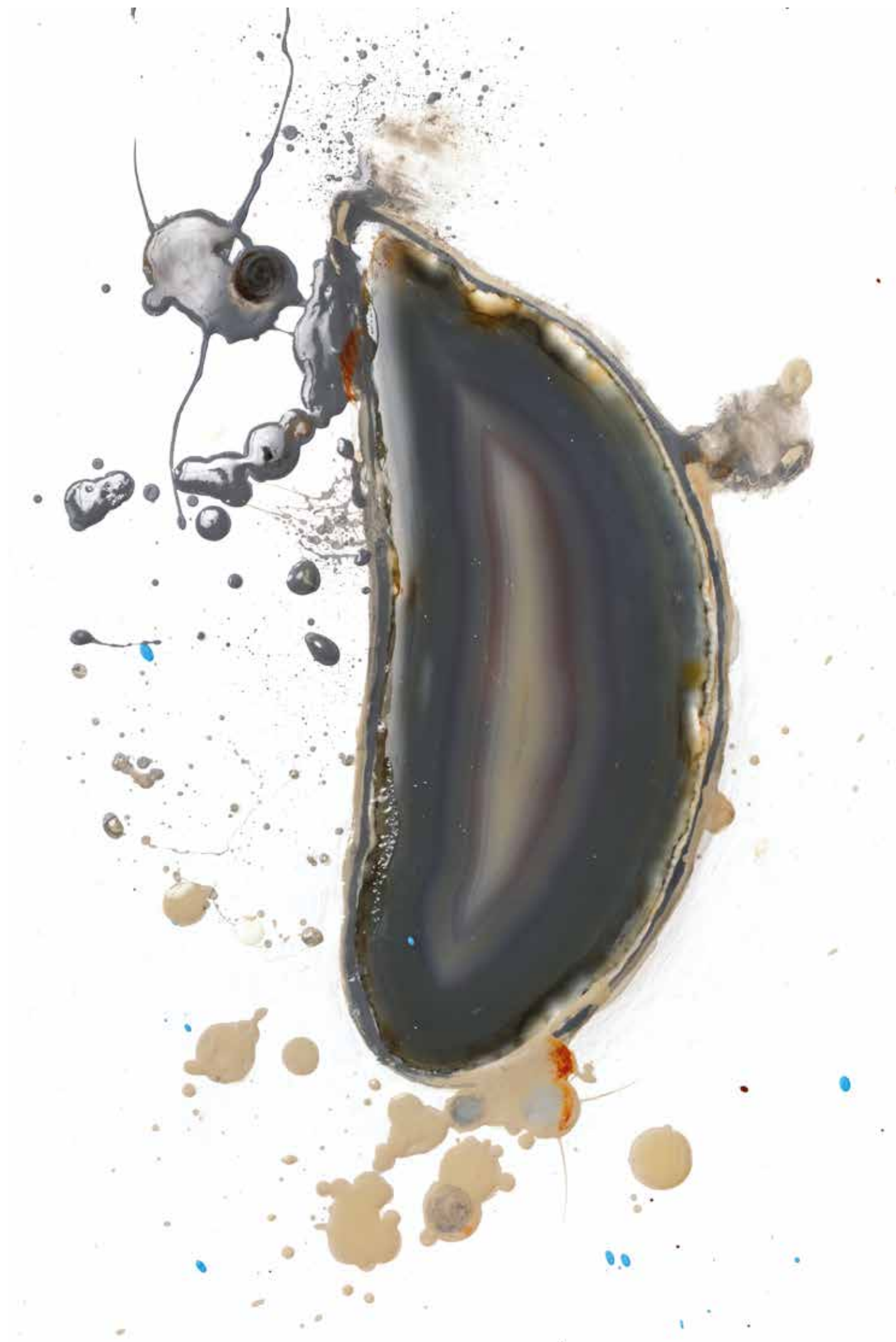
Práce Franze Erharda Walthera zasahuje období od pozdních padesátých let do dneška. Předvídal v ní mnoho témat, která se v historii umění prosadila až později, jako je stav uměleckého objektu (socha, její materiál, techniky a využití) a pojetí diváka jako příjemce i přímého účastníka. Walther pojímá své sochy jako prostor pro tělo, osídlitelné prostory, které mění svůj vzhled a význam v souladu s mnoha formálními řešeními a také akcemi, které veřejnosti navrhuje umělec nebo samotná jeho díla. Walther těmto akcím říká „aktivace“. Těmito významy umělec znovu interpretuje definici uměleckého objektu stejně jako vztah mezi uměním a divákem. Tělo samotné je pro něj už sochou.



Jiří Černický

# SCIFI UMĚLEC

JEHO LOŇSKÁ VÝSTAVA DIVOKÝ SNY V GALERII RUDOLFINUM BYLA UDÁLOSTÍ. OSLAVIL S NÍ PADESÁTKU, ALE NA ODDECH JIŘÍ ČERNICKÝ NEPOMÝSLÍ. MÍSTO TOHO VYSTAVUJE DOMA I PO SVĚTĚ, UČÍ SE NA KYTARU A PÍŠE SVŮJ PRVNÍ ROMÁN. „NEMÁM NEDOSTATEK INSPIRACE, ALE SPÍŠ ČASU,“ ŘÍKÁ JEDEN Z NEJPOZORUHODNĚJŠÍCH SOUČASNÝCH DOMÁCÍCH UMĚLCŮ.



Action Ends, 2017, 140 x 100 cm, intarzie v dřevě, syntetika, akryl, detail.

Na konci září skončila jeho společná výstava Total Global s Milanem Kuncem, na podzim chystá samostatnou výstavu v pražské DSC Gallery, jeho díla budou zároveň k vidění v polském Białystoku či dvou výstavách v Chorvatsku. A do toho do konce prázdnin vlastníma rukama stavěl zahradní pavilon, aby si jeho děti měly kam chodit hrát. „Je to docela zajímavá stavba. Takový japonský konstruktivismus,“ ukazoval nadšeně fotky v mobilu, ještě než jsme se pustili do povídání o jeho životě i cestě k umění.

#### Děláte toho neuvěřitelně moc a v mnoha oborech. Jak si určujete priority?

Ty jsou jasné. Nejdůležitější je rodina, pak nějaká intelektuální činnost spojená s uměním, pak intelektuální činnost jako taková, mám potřebu pořád něco studovat, pořád se kolem válí hromada nepřetčených knížek. A pak už mi toho moc nezbyvá. Zkousím sport, ale do toho se mi většinou něco vloudí.

#### Jak se to klukovi, který vyrůstal za komunismu v Ústí v paneláku, stane?

K umění jsem se dostal na střední škole. Moje kamarádka a spolužačka Lucie Černá, kterou za to mám v srdci celý život, dostávala od rodičů, kteří byli v Americe, časopis Art in America. Díky ní jsem poprvé viděl třeba Jacksona Pollocka a spoustu dalších věcí. Připadalo mi to jako z jiné planety. Vůbec jsem to nechápal. Ale řekl jsem si, že tomu musím přijít na kloub, že musím zjistit, proč jsou právě tyhle věci tak důležité, že někdo pocáká plátno nebo třeba vystaví pisoár. Tady se v rámci socialistického bloku nic podobného nedělo. O chvíli později jsem koukal na ty malé černobílé obrázky Pollocka a Duchampa špatně vytištěné v Lamačových Dějinách umění a působily na mě magicky.

#### Byla to pro vás záhada?

Člověk tyhle autory musel nejdřív myšlenkově dohnat. Připadalo mi to celé tak strašně přízračné a svobodomyšlné, že mě to připoutalo. Tehdy a zvlášť v tom prostředí jsem si uvědomil, že umění je jedna z nejsvobodomyšlnějších věcí, které člověk za života může dělat. Kdybych si zvolil cokoli jiného, už je to moc konkrétní. A vizuální umění ze všech nejvíc, není svázané pravidly jako třeba

to hudební. Můžu v něm být elektrikářem, řidičem autobusu, zkrátka čímkoli na světě, a přitom se mu věnovat.

#### Kdy jste vaši fascinaci z knížek a časopisů poprvé převedl ve vlastní umělecké dílo?

Hned. Byl jsem na bižuterce a pamatuju si, že jsme dostali za úkol udělat plaketu k nějakému výročí sjezdu komunistické strany. A já jsem to udělal jako action painting. To téma mě vůbec nezajímalo, já si to chtěl vyzkoušet, udělal jsem s nimi nápisy, takže ve výsledku nebylo vidět, co to vůbec je. Nebo jsem vylezl na panelák, pod kterým byl starý hnusný vypuštěný bazén, a házel jsem do něj pytlíky s barvou. Nebo jsem měl syntetiku na plátně a u mámy v prádelně na ni stříkal vodu, dělalo to různé bubliny a zajímavé tvary. Takže jsem to hned začal aplikovat a rozvíjet. Hned jak jsme se dostali i k body artu, zjistil jsem, že existuje Fluxus. Vždycky, když jsem něco zjistil, hned jsem si to chtěl vyzkoušet. Přijít na to.

#### UMĚNÍ JE JEDNA Z NEJSVODOMYŠLNĚJŠÍCH VĚCÍ, KTERÉ ČLOVĚK ZA ŽIVOTA MŮŽE DĚLAT

#### Jaké jste na to měl reakce?

Od kamarádů obdivné a od pedagogů samozřejmě negativní, protože o tom nic nevěděli. Připadalo jim to škaredý, že takový kraviny umí každý blbec. Jenže já jsem byl vedle toho pečlivý v tom, co po mně chtěli, takže jsem klidně na malou destičku vyfiknul antický chrám. Ryl jsem jehlou do skla jako v devatenáctém století, ale vedle jsem si stříkal barvou. Protože jsem byl šikovnej, často mě posílali na nějaké soutěže. Jednou jsem měl zase na nějaké komunistické výročí udělat plakát a pojal jsem ho kubisticky. Ani jsem to nemyslel negativně, ten sjezd mi byl fuk, ale ve finále jsem ten plakát celý rozstříhal a jednotlivé části znovu spojil. Vylezla z toho taková pokřivená abstrakce, která rozdělila lidi na dvě půlky. Jedna říkala, že hanobím sjezd, druhá to vnímala jako vizuál, který se vymyká. Já už to pak neřešil.

#### Průšvih z toho nebyl?

Ne, naopak jsem dokonce skončil v celostátním finále nějaké soutěže. Víím, že jsem se tam hrozně přejedl a přepil, protože tam bylo všechno zadarmo. Pamatuju si, že jsme chodili zvracet do parku, abychom mohli jíst dál. Tahle vzpomínka mi utkvěla.

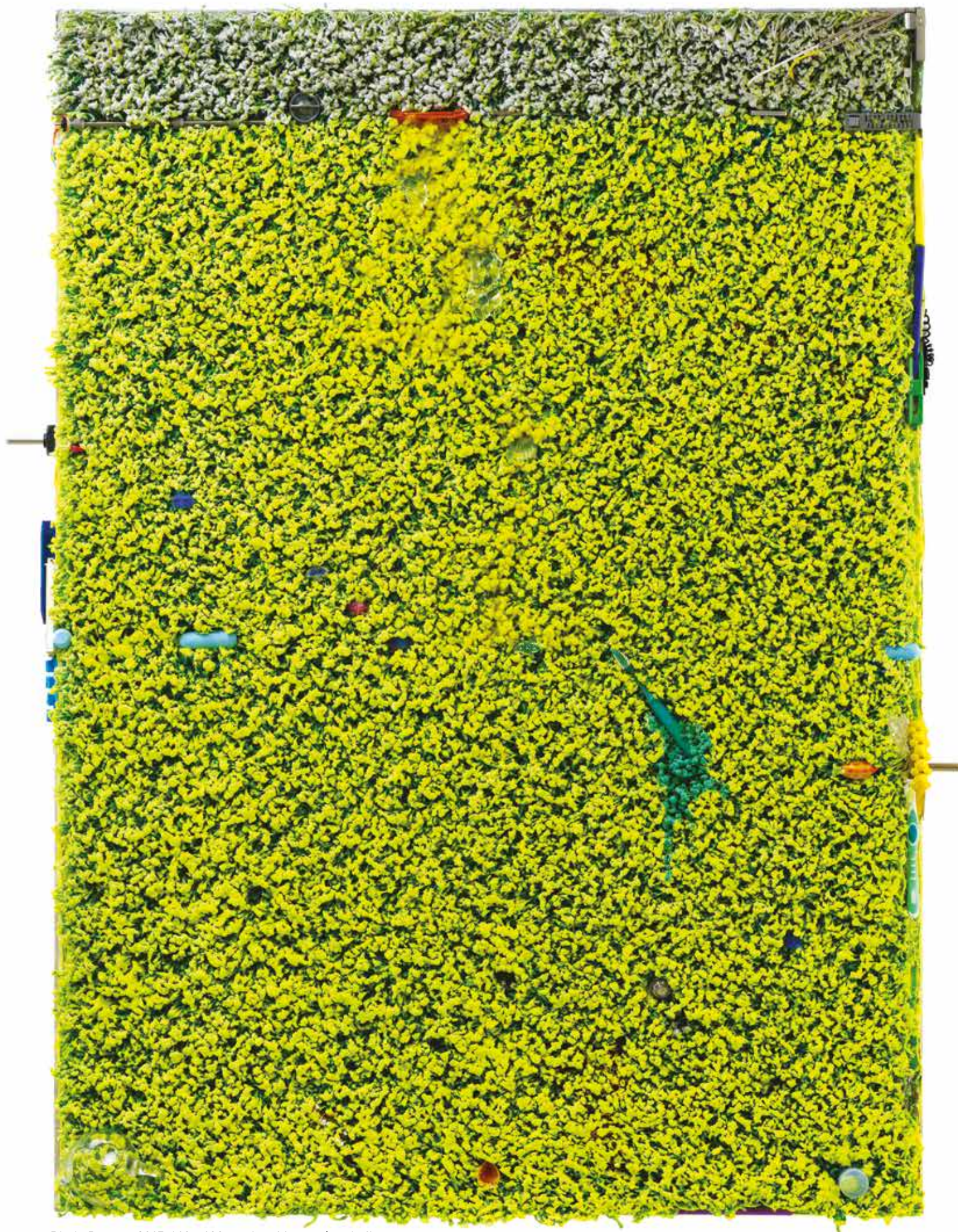
#### BYL JSEM VŽDYCKY PŘIPRAVENÝ NA TO, ŽE SE UMĚNÍM NEUŽIVÍM. VŽDYCKY JSEM ŘÍKAL, ŽE MŮŽU JÍT ŘIDIT TRAMVAJ

#### Mnohem později jste začal předělávat sochy sovětských vůdců na užitečné věci. Stalina jako pec na chleba, Lenina jako radlici pluhu. Inspiroval jste se k tomu už v tomto období?

Tehdy jsem hlavně obdivoval Západ, nic hlubšího bych v tom nehledal. Důležité bylo, že tehdy vznikla moje zásadní fascinace uměním. Já jsem opravdu nevěděl, co všechny ty úžasné věci, které jsem viděl poprvé v životě, znamenají, a chtěl jsem to zjistit. Byl jsem třeba fascinovaný jedním obrazem Miroa, který tvořily dva tahy štětkou. Přemýšlel jsem, co to je. Co může být uvnitř jednoho tahu štětkou víc než jen ten tah štětkou? Četl jsem si o tom a začal jsem to sám praktikovat. Byl v tom i kus kaligrafie. Úplně mě fascinoval příběh jednoho Japonce, který se nechal zavřít do místnosti s tuší a koštětem, soustředil se, až na něco přišel, pak vyskočil a v tom výskoku kolem sebe udělal tři znaky. Celé to pro mě bylo neskutečné tajemství.

#### A zjistil jste, o co jde?

Myslím, že ano. Action painting mě chytl a držím se ho svým způsobem dodnes. Druhou záhadou pro mě ale byla i ruská avantgarda. Ta mě fascinovala ohromným pokrokem, který se v ní - na rozdíl od pořád stejného kubismu a futurismu - skrýval. Najednou se zjevil Tatlin nebo Rodčenko a posunuli umění o několik úrovní výš. Udělali z umění trest sama sebe, dodali mu jinou dimenzi, kterou ještě podpořila ruská revoluce. A tím, jak před námi komunisti tu revoluci zakrývali, bylo to pro mě ještě lákavější. Jednou



Blade Runner, 2017, 140 x 100 cm, kombinovaná technika.



Dech v kleci, 2015, kov, preparovaná andulka, 30 x 50 x 30 cm. Majetek autora.

ze zásadních postav moderního umění je pro mě Velemír Chlebnikov, kterého jsem miloval. Začal jsem okamžitě psát poezii, snažil se rozvíjet. Z věcí ruských avantgardistů bylo cítit ohromné nadšení a taky progres, který se snad už nikdy jindy neopakoval.

#### Už tehdy jste tedy zkoušel všechny možné umělecké činnosti...

Takový jsem byl vždycky, nikdy jsem se nesoustředil jenom na jedno médium. Nebo na nějakou jednu myšlenku. Zajímalo mě vizionářství, osvícenství a vždycky jsem v sobě měl Rimbauda, ten jeho étos změny světa. Zvlášť v postmoderní době, která sežere každou ideu, nikdo nevěří velkým krokům. Dělat svobodné umění je těžké, protože je člověk spíš za exota.

#### Tady tedy mají základ všechny ty neuvěřitelné vynálezy, které jsme mohli vidět v Rudolfinu?

Hlavním obsahem té výstavy byla naděje. Opírám se i o devatenácté století, průmyslovou revoluci, ten obrovský

avantgardní skok v oblasti kultury obecně. Celé to sice skončilo válkami a obrovským rozčarováním, ale dnes už máme nadhled. Nedělám utopie, nesnažím se o surrealismus. Pořád stojím nohama na zemi. Svým způsobem jsou to všechno realizovatelné věci, kdybychom byli v étosu té doby, tak určitě a až překvapivě jednoduše.

#### KDYŽ VÁS TO BAVÍ, MOZEK POŘÁD NĚCO VYBUZUJE A CHRÍLÍ. STAČÍ HO TROCHU PODNĚCOVAT

#### Je pro vás podstatný princip hry?

Ale po jednotlivých projektech. Já se sice cítím jako futurista, ale to je vlastně zastaralý výraz. Já spíš dělám sci-fi. Ten výraz v sobě má komixové uvozovky, začíná v pokleslejší rovině, není nutné ho brát vážně. V tomhle ohledu jsem určitě sci-fi umělec.

#### Byl jste ve svém období objevování také fanoušek sci-fi?

Vlastně moc ne. Nikdy jsem ho moc nečetl, ani mě nezajímalo. Přišlo mi příliš odtržené od reality, kromě klasických autorů, jako je Platonov nebo Čapek. Jinak je pro mě sci-fi naopak příliš zábavné, i když i v něm tvořili géniové, to je jasné.

#### Pojďme se ve vašem příběhu pohnout dopředu. Vy býváte řazen ke klíčovým autorům devadesátých let. Co pro vás devadesátky znamenaly?

To je těžké říct. Byla to syrová doba. Dělal jsem si svoje, ale dělal jsem to na periferii. Když jsem přišel do Prahy, bylo to pro mnohé lidi fascinující. Ale zase tady vládla postmoderna, kdežto já byl z jejich pohledu modernista. Byl jsem tu tři roky na škole a dělal jsem instalace na základě chemických pokusů. Zabýval jsem se živočišností, zajímal mě proces vyvolávání fotek, připravoval jsem různé lázně, ve kterých vznikaly obrazy, ale také různé performance. Ale pak mi to samotnému přišlo taky jako postmoderna, nasával jsem její fragmenty, ale nikdy jsem se



Slumhouse, 2015, kombinovaná technika, cca 1,5 x 1 x 1,5 m, soukromá sbírka.



Akční intarzie, 2017, 85 x 60 cm, polychromovaná intarzie, kombinovaná technika.

s ní příliš neidentifikoval. Jak už to bývá, byl jsem jí pohlcen, takže ať chci, nebo ne i já jsem postmoderník. Najednou mi přišlo, že je to celé špatně. Že místo toho, abychom přemýšleli dopředu a vznikaly nové věci, osvobozujeme se dozadu. Nikdy jsem nezavrhoval staré umění, ale neměl jsem potřebu ho opakovat nebo znovu interpretovat. To mi přišlo snadné, ale oni to všichni v Praze, ale vlastně i ve světě dělali!

#### Jak jste to vyřešil?

Potřeboval jsem se dostat mimo. A tak jsem odjel do Afriky, abych si vyčistil hlavu. Potřeboval jsem zjistit, co vnímá člověk jako takový, někdo bez kořenů v naší evropské civilizaci. Když jsem se vrátil, udělal jsem první sériově vyráběnou Schizofrenii. Myslím, že to bylo první dílo, se kterým bývám identifikován.

**Sám říkáte, že je to také dílo, které vyjadřovacími prostředky Afriky zkouší postihnout náš svět. Na kolik je pro vaši tvorbu důležité cestování?**

Je to pro mě poznání a několikaúrovňová inspirace. Od umění až třeba po květiny

nebo prach na cestě. I když jsem byl teď na Santorini na rodinné dovolené s dětmi mezi tisícovkou turistů, bylo to podstatné a bylo to ohromné poznání. Chtěl jsem vidět Akrotiri, relativně nedávno otevřené vykopávky města, které podobně jako Pompeje zalila sopka, ale je přitom mnohem starší. Zajímalo mě, jak vypadalo město patnáct set let před naším letopočtem. A ono vypadalo jako to naše! Má splachovadla, okapy, úžasné malby na stěnách... lidi tam žili stejně jako my. To je velké poznání.

**NAŠTVALO MĚ, ŽE KDYŽ NENAPÍŠETE KNIHU, TAK NEJSTE. A ROZHODL JSEM SE, ŽE TEDY JEDNU NAPÍŠU**

**Kdy jste vlastně zjistil, že umění může být i něco, čím se dá užít?**

Já jsem v tomhle ohledu nikdy neměl problém. Už na škole jsem vlastně prodával první věci. Měl jsem jednu, dvě krize, kdy

jsem byl zadlužený. Ale jinak to vždycky šlo. Je to zvláštní, byl jsem vždycky připravený na to, že se uměním neužívám. Vždycky jsem říkal, že můžu jít řídit tramvaj. Dělal jsem hrdinu a prohlašoval, že na umění nijak nelpím. Ale jak jsem stárnul, zjistil jsem, že přece jenom je tím nejvýhodnějším, protože člověk může dělat, co chce, a nemusí se nikomu přizpůsobovat. Je to ohromné štěstí, že to tak jde dělat. Ale musí se tomu věnovat na sto procent. Nezastavím se. Ale já to tak mám rád. Je spousta lidí, kteří rádi lenoší. Já radši dělám umění. Nemám ani žádného dalšího většího koníčka. Možná, že se teď snažím hrát na kytaru...

**Tak i to je umění...**

Ale není to kreativní. Já se teprve snažím přizpůsobovat nějaké struktuře, stejně jako když jsem hrál na housle. V umění jsem se nic takového učit nemusel, nedělám ho tak, že bych se naučil nějaké řemeslo a pak ho dodržoval. Pořád něco vymyslím. Někdy je to taky utrpení, ale baví mě to... Když vás to baví, mozek pořád něco vybuchuje a chrlí. Stačí ho trochu podněcovat. Je to permanentní stav, mám v hlavě sto dalších obrazů a dalších projektů.

**No, rozhodně nepůsobíte jako umělec, který má nedostatek inspirace.**

Já mám spíš nedostatek času. Ale nemyslím si, že je to něco výjimečného, že podobně to má i spousta lidí v jiných oblastech. Můj den vypadá tak, že se přes spoustu blbostí a obíhaček snažím dostat k práci.

**Zaujalo mě, že to, na čem pracujete nejvíc právě teď, je zrovna román.****To je další disciplína...**

Napadlo mě to, když vyšla knížka od Vladimíra Plešingera o Kongu, kde bylo několik stran o českých cestovatelích, kteří tu zemi třeba jenom štrejchli. Já jsem Kongo přešel po rovníku celé a nebyla tam o mně zmínka. Ptal jsem se přímo autora a ten mi řekl, že o tom nevěděl, přestože jsem o tom psal do časopisů i vyprávěl v rádiu. Na to mi řekl, že registruje jenom knihy. Naštvalo mě, že když nenapišete knihu, tak nejste. A rozhodl jsem se, že tedy jednu napíšu.

**Bude to cestopis?**

To určitě ne. Nechtěl jsem psát, co už napsané bylo. Vymyslel jsem si na to takový koncept. Pocházím ze severních Čech a vnímám, že ta jejich syrovost, komunistická špína a tvrdost postupně mizí. Já jsem žil kousek od největší skládky na světě a pracoval na šachtě, znám to neuvěřitelné prostředí na vlastní kůži. Proto jsem se rozhodl, že tu neznámou dobu předrevolučních severních Čech spojím s Afrikou. Jsou to obě země prázdnoty, o kterých si většina lidí neumí nic představit. Strídám vyprávění z Afriky, jak jdu po rovníku, s vyprávěním o tom, jak vyrůstám v Čechách. A najednou se ukazuje, že i když jsou to absurdní a zdánlivě nekompatibilní destinace, jsou v nich překvapivě podobnosti. A mnohdy ty severní Čechy Kongo v té syrovosti i předčí. Je to vlastně taková autobiografie o mém dětství a téhle cestě, která mě v roce 1994 zásadně ovlivnila.

**Nakolik pro vás vlastně byla důležitá padesátka?**

Těžko říct, ale asi trochu jo. Třeba v tom, že jsem si od Franty Skály koupil kytaru a rozhodl jsem se, že když jsem na ni chtěl celý život umět, tak ještě než chcípnu, přijdu tomu na kloub. Víím, že celý život hraju na kytaru blbě. Tak si platím učitele.

**Vím, že máte spíš pro zábavu i kapelu Finský barok nebo Smuteční trio. Máte ambici vystupovat i s kytarou?**

Zatím k tomu došlo jednou a nechtěně. Ten můj učitel mě totiž donutil jít na přehrávky. Naučil jsem se Santanu, stoupl si na pódium a začal brnkat. Ale já v tomhle žádné ambice nemám, zají-

má mě jenom, jak se to dělá řemeslně. Jinak mě hlavně baví, když si v ateliéru vytvářím hluk a hledám v něm nějaké tóny. Poezii jsem dělal, měl jsem přesahy do performance, ale tohle asi ne. To vůbec neberu vážně. Ale tak já to mám s tou vážností u všeho. ♥



Stav přitažlivého opovržení, 2012, kombinovaná technika, 300 x 100 x 10 cm.

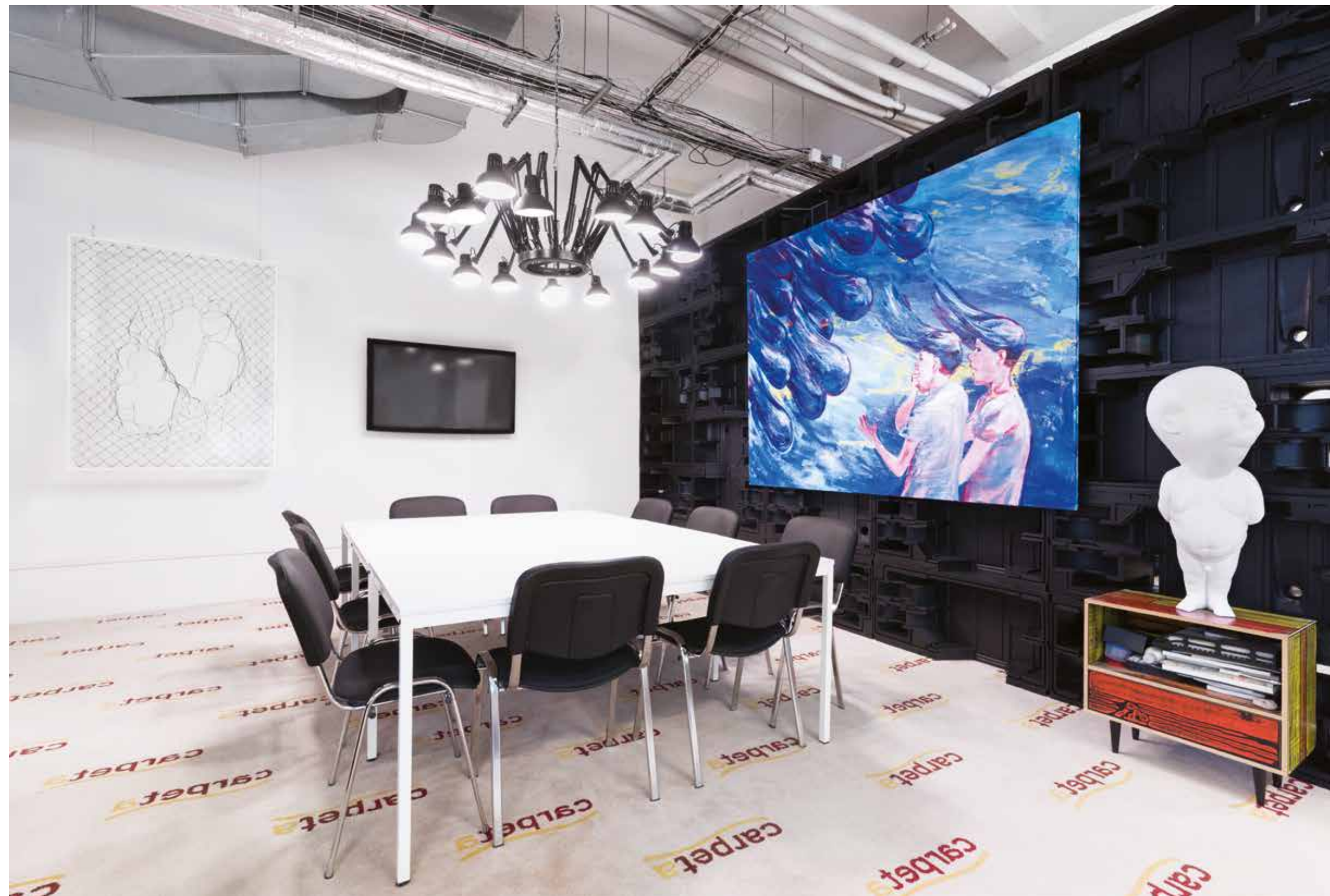
**CO SE CHYSTÁ**

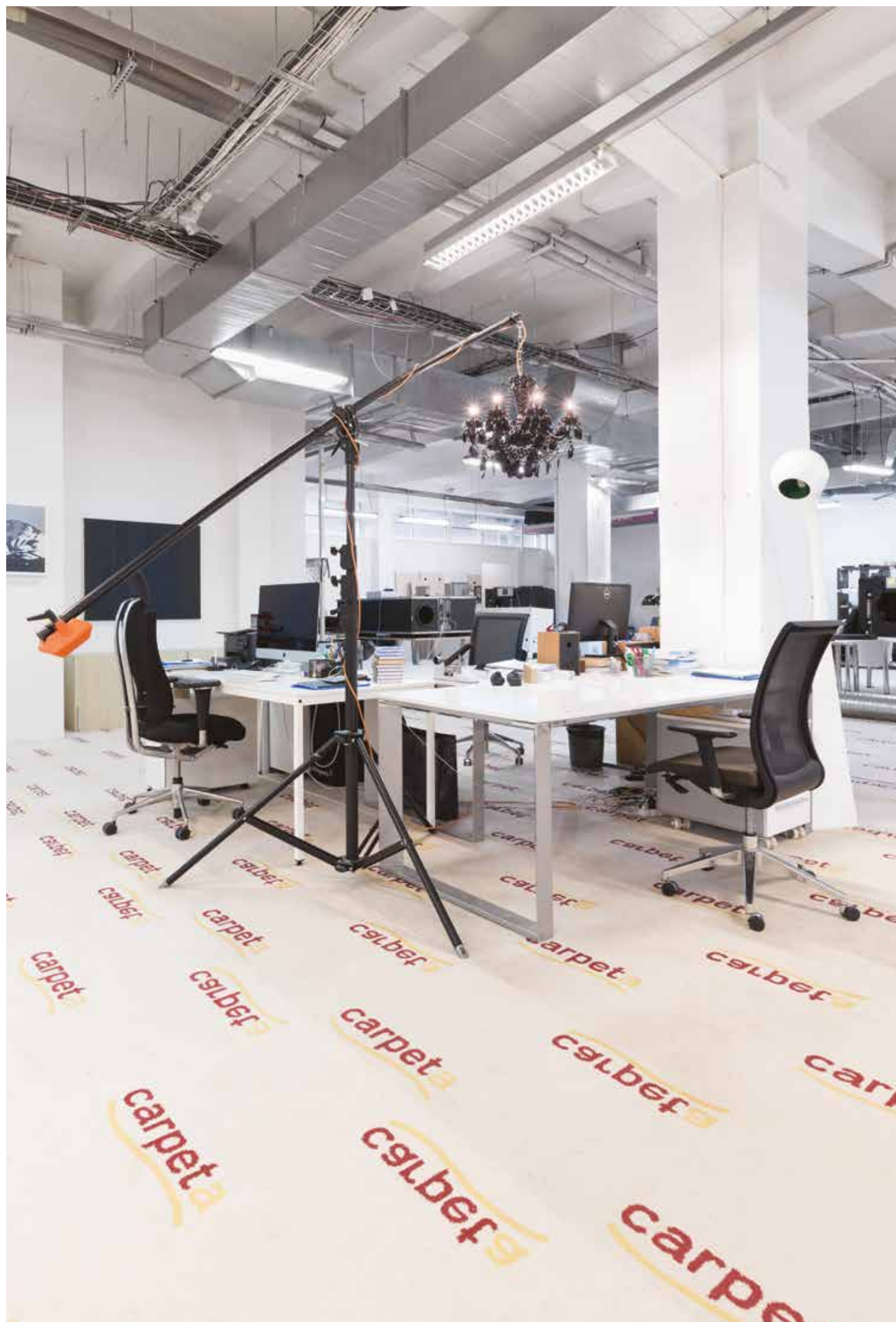
„Bude tam hlavně malba, která přesahuje do interiéru,“ říká Jiří Černický o výstavě, kterou chystá pro DSC Gallery. K vidění by na ní měl být obraz inspirovaný architektem Adolfem Loosem, který vypadá jako transformer. Nebo „amébovité archiv složený v policích“, jenž v sobě má cestovatelský étos. „Je o nadčlověčenství, egu a soupeření s mýty,“ říká Jiří Černický o jednom z děl, která by v Praze měla být k vidění vůbec poprvé.

Text: Honza Vedral  
Foto: Šárka Paseková

# UMĚNÍ TU LÁME LEDY

FIRMA WAFE VYRÁBÍ REKUPERAČNÍ JEDNOTKY, ALE TO NEZNAMENÁ, ŽE BYSTE TU NAŠLI JEDEN NÁHODNÝ OBRAZ V KANCELÁŘI A PRAZDNOU VÝROBNÍ HALU. JEDNAK TU ŽÁDNÉ KANCELÁŘE NEMAJÍ, A HLAVNĚ PROSTORY ZAPLNILA DÍLA SOUČASNÝCH AUTORŮ, JAKO JE ROMAN TÝC, LUBOMÍR TYPLT NEBO VIKTOR FREŠO.





Staré lampy a lustry si ve Wafe půjčili od lidí, kteří si redesignovali svůj byt.

„Nechceme dělat firmu, která by byla orientovaná na úkoly, ale chceme se obklopotvat hezkými věcmi, protože se snažíme výrobky i hezké vytvářet. A to nejhezčí, co může být, je kvalitní umělecké dílo,“ říká o interiéru firmy WAFE její generální ředitel Kryštof Hon.

**CHCEME SE  
OBKLOPOVAT  
HEZKÝMI VĚCMI,  
PROTOŽE SE  
SNAŽÍME VÝROBKU  
I HEZKÉ VYTVÁŘET**

Hned při vstupu do sídla si návštěvník všimne několika podivností. Až když se ale rozhlédne, dojde mu to. Ve velké hale jsou dohromady kanceláře, zasedací

místnost i výrobní prostory. Vše se prolíná, stěny prakticky žádné. A do toho všeho různě rozmístěné kusy současného umění. Vstup tak například lemují dvě protilehlé střechy od aut. Zajímavé kusy tu jsou ale doslova na každém rohu.

Jako první nově přichozímu zrak spočine na zasedací místnosti. Tu kromě obligátních firemních propriet tvoří velká černá stěna a několik kusů umění – soška Pičuse od Viktora Freša, drátovaný obraz od Romana Týce a především velké modré Vlasatice od Lubomíra Typlta. „Je to starší práce, ale jde z ní obrovská dynamika a energie, tak jsme si řekli, že ji dáme do zasedačky, aby nás to nabíjelo a myšlenkám dodávalo křídla,“ říká Hon. A zajímavá je i samotná stěna. Tu vytvořily zbytky rekuperačních jednotek, tedy hlavního výrobku firmy. Neotřelou cestou se tak podařilo spojit umění s výrobou.

„Máme tu většinou mladé umělce, ale i zavedená jména. Chceme podporovat současné umělce. Třeba jim tím můžeme i pomoci. Doporučujeme to všem, protože umění mění jakési duševní nastavení firmy,“ tvrdí Hon poměrně přesvědčivě. Svůj vlastní prostor tu má Roman Týc. Kuchyňský koutek zdobí jeho pytlíčky zvířecího popelu, dva novější obrazy zase vytvořila obyčejná tiskárna. Zajímavé je, že firma WAFE si je pořídila za bitcoiny. „Podporujeme svobodu společnosti, máme rádi sdílenou ekonomiku a nakupujeme za bitcoiny. Moc se nám líbí, co Roman Týc vytváří,“ dodává Kryštof Hon.

Kromě obrazů je v interiéru patrný důraz na zajímavý design, o čemž svědčí především originální lampy a lustry. „Máme to například půjčené od lidí, kteří si nově redesignovali svůj byt a starší věci dali pryč,“ vysvětluje. Umění v práci podle něj probouzí kreativitu všech přítomných.



Kuchyňský koutek zdobí trochu morbidně pytlíčky zvířecího popelu od Romana Týce.

„WAFE je firma o inovacích a vznikají tu nové věci. Myslíme si, že výtvarné umění lidí zde nabývá a rozvíjí naše inovační schopnosti.“

„Všichni tady máme umění rádi. Jsme tu ekonomové, finančníci, strojní inženýři, ale život není jen firma. Neumím si dnes představit, že by firma neměla pěkné obrazy. U zákazníků to může způsobit nějaký šok, ale asi pozitivní. Lidé pak od-

sud odchází se vzpomínkou, která se jen tak nerozplyne,“ říká o prostorách WAFE generální ředitel.

A originálně vybavený interiér firmy tak často může sloužit i k dobrému byznysu. Třeba jako prolomení ledu při prvním setkání. „Zákazník se většinou podívá doprava a doleva. Diskuze se najednou dostává někam jinam. Zeptá se, co tu máme, a najednou ví, že je v prostředí, které ho

do něčeho netlačí. Nezačne se hned bavit o byznysu, ale o umění. A někdy také ne.“

Většina děl, která jsou ve WAFE vystavena, byla zapůjčena ze spřátelených galerií. Do budoucna tak firma část svých kusů možná obmění, zatím je ale v nových prostorách celkem krátce, a interiér tak ještě zbývá doplnit. Na cestě by tak mohla být díla Adama Štecha nebo Pasty Onera. ▼



Je tu všude provoz. Ale ani v něm se umění neztratí. Rozhodně ne obrazy od Viktora Freša.



Ve velké hale Wafe jsou dohromady kanceláře, zasedací místnost i výrobní prostory, mezi uměním se tu žije i pracuje.





Adam Štech

# POSOUVAT KÝČ NA HRANICI

**DVĚ MÍSTNOSTI, JEDNA VELKÁ PALETA, NA ZDI ČTYŘI OBRAZY A JEDNA VYCPANÁ ANTILOPA. AREÁL BÝVALÉ PRAGOVKY SKRÝVÁ MNOHÉ. SCHOVANÝ JE ZDE MEZI MNOHA UMĚLCI I ADAM ŠTECH. PRACUJE TU PŘEDEVŠÍM NA SVÝCH OBRAZECH, V POSLEDNÍ DOBĚ ALE VÝRAZNĚ KOKETUJE TAKÉ S MOZAIKOU.**

„Co do komerční stránky to obrazům konkurovat nemůže. V mozaice se ale skloubí několik vnímání. Jako kdyby to byla socha i fotka. Je to text, který vnímáme úplně jinak. Do toho v ní jsou navíc další odkazy. K tomu práce s koloritem a se světlem,“ vypráví o svém nově rozdělaném kusu. Pro tu má Adam Štech určenou jednu celou malou místnost, ve které skládá kousičky svého nového díla. Času zde ale tráví minimum.

Hlavní centrum Štechovy práce totiž sídlí vedle. V místnosti, která už je o poznání větší, i když svými rozměry stále jen „normální“. I tak zde ale malíř tráví každý den několik hodin.

„Dříve jsem tu trávil celé dny, třeba i deset hodin denně. Moc jsem nedržel ani víkendy. Teď to mám ale zdravě nastavené. Pokud nemám před výstavou, nejsem tu o víkendech a jinak tak šest nebo sedm hodin denně. Je to rozhodně lepší a ve skutečnosti za méně času udělám více práce. Jedu si takhle z centra na Kolbenku prostě zamalovat,“ popisuje.

Smysl malování v ateliéru pro něj byl přitom od začátku částečně terapeutický. Díky němu se totiž popasoval s různými vnitřními bloky. „Dlouhou dobu jsem jako hlavní téma měl ženské figury a byly to takové fiktivní nelichotivé portréty, ve finále člověk s odstupem zjistí, že to není až

tak fiktivní. Vychází to vždy nějak zevnitř. Věci, které se objevují na plátně jako deformace a groteska, souvisí s nějakým problémem.“

K tomu, aby se mu ale na Pragovce dobře pracovalo, potřebuje podle svých slov především jednu věc – pořádek. A podle toho to tak v místě i vypadá. Největší dominantou je totiž velká pojízdná až stopadesátikilová paleta. A na ní jsou všechny barvy a štětce úhledně uspořádány. „Je to možná trochu banální, ale pro mě naprosto zásadní. Bez pořádku nemůžu pokračovat.“

Ateliér navíc skrývá podobnosti k běžnému životu. „Skrz něj jsem přišel na to,



V současnosti má Adam Štech v ateliéru na Pragovce rozděláno dvanáct věcí, to je prý únosné maximum.

že je potřeba si porovnat věci průběžně a dávat jim tolik času, kolik zrovna potřebují. Skoro ve všem, co tady mám, najdu ekvivalenty venku v běžném životě.“

V současnosti má malíř rozděláno dvanáct věcí, to je prý únosné maximum. Většinou jich je tak šest nebo sedm. Malířský multitasking je ale pro jeho práci nezbytný. Důvod je opět stejný. Dodává to klid. „Navíc je musím docela rychle střídát, abych si udržel svěží odstup.“

Mám zkušenost, že když maluju jednu věc, tak od ní chci vše. A přílišná ambice ji bohužel spíše svazuje a zabíjí.“

V nejbližší době bude vystavovat svá díla v listopadu v Bratislavě. Důležitější věci ho ale čekají až příští rok, kdy jsou v plánu výstavy nejprve v Galerii Václava Špály a poté i v DSC Gallery. „K tomu se má ještě rozběhnout v Budapešti výstava ze sbírky Roberta Runtáka, kde jsem poprvé mezi skvělymi autory, jako je například Daniel

Richter. Taková první liga evropské malby, toho si moc vážím. Pojedu se tam se ženou podívat na svatební cestu,“ dodává.

#### NÁMĚTY NEVYBÍRÁM RACIONÁLNĚ

Devět let Štech sídlil se svým ateliérem v Karlíně. Když ale ucítil, že karlínské trvání nebude mít kvůli rostoucím kancelářským komplexům dlouhého trvání, rozhodl se pro přesídlení. Shodou okol-

ností se zrovna nabízel volné místo na Pragovce, které mu doporučil jeho známý. Romantiku (a zároveň i jistou nepraktičnost) Karlína tak vyměnil za industriální prostory ve Vysočanech uprostřed největší pražské umělecké komunity.

„Vyhovuje mi to v tom, že tu těsní okna, takže tentokrát nemusím v zimě malovat v lyžařském overalu. Teče tu teplá voda, což pořád ještě považuji za luxus. A taky když chcete někoho potkat, tak jsou tu

desítky umělců. A když nikoho nechcete potkat, tak vás tu nikdo nenajde,“ říká. Sám přitom společnost svých sousedů – umělců záměrně nevyhledává.

Nejdůležitější složkou při stěhování ateliéru byla už jednou zmíněná obrovská paleta. A ačkoli se její převoz zdál zpočátku náročný, vše se podařilo. Inspiraci samotným historickým industriálním prostředím přitom necítí. Tedy až na malé záchodky, které si vzal jako námět pro svou další mozaiku.

„Historie prostorů je ale dost zajímavá. Ministerstvo pošt, nacisti nebo Kolben a Daněk. Člověk si dokáže nějak uvědomit, co všechno tady bylo, ale není to nic, co bych racionálně převedl do své práce,“ říká autor, který ale dle svých slov náměty nikdy nevybírá racionálně.

**VE SKUTEČNOSTI ZA MĚNĚ ČASU UDEĚLÁM VÍCE PRÁCE**



„Bez pořádku nemůžu pokračovat,“ říká Adam Štech o prostředí ve svém ateliéru.

### UMĚNÍ HUMORU ROVNOVÁHY

„Obecně o obraze přemýšlím jako o možnosti hovořit o vkusu. Nejen o tom, co se mi líbí nebo nelíbí. Nejpřesnější informaci člověk dostane, když tam jsou zahrnuty obě složky. Pro mě je ideální věc, která je z padesáti procent ošklivá a z padesáti procent krásná. Jakmile se dokážu přiblížit k rovnováze, začíná pro mě být obraz zajímavý,“ vypráví o své tvorbě Štech.

A právě snaha o dosažení rovnováhy, která atakuje hranici kýče i standardu, se objevuje ve většině Štechových děl. „Začal jsem dělat s nějakým koncepčním backgroundem. Neustále přehodnocuji, co se považuje za estetické a neestetické, co je

tabu a co není, co je klišé, co je kýč. A jestli kýč je to příliš krásné nebo naopak to příliš hnusné. Já už to říct nedokážu. Věc může být krásná, až se stane hnusnou. A to jsou přesně momenty, které mě zajímají.“

Sám postupem let ztratil význam slov krásný a ošklivý. „Vždy záleží na tónu, ale když o něčem řeknu, že je to hrozný, tak to myslím i jako lichotku. Není to pejorativní,“ dodává. Vnímání umění ze Štechova pohledu je tak paralelou ke vnímání humoru. U vtipů překračujících hranici vkusu a trapnosti, které jedni považují za nevkusné a zoufalé, se druzí také válejí smíchy a volají po opakování.

A humor a kýč mají společného více. „Nikdy jsem nezamýšlel dělat groteskní obrazy, ale když jsem dospěl k hledání na ose pólů dobře-špatně, tak mě to dovedlo ke groteskním věcem, které jsou a priori humorné. Takový princip duality je pro mě hodně podstatný.“ ♥

**PRO MĚ JE IDEÁLNÍ VĚC, KTERÁ JE Z PADESÁTI PROCENT OŠKLIVÁ A Z PADESÁTI PROCENT KRÁSNÁ**



### FAKTA

Adam Štech se narodil v roce 1980. Vystudoval malbu v roce 2008 v ateliérech Jiřího Sopka a Vladimíra Skrepla na pražské AVU. Jako mnoho dalších jeho současníků našel místo pro svůj ateliér v prostorách bývalé továrny Pragovka.

# ORGIE NACISTICKÝCH ZOMBIE

**JAKE AND DINOS CHAPMAN:  
FUCKING DINOSAURUS**

2011  
Instalace  
Text: Lenka Lindaurová  
Foto: Ben Westoby, White Cube 2011  
Courtesy of Jake and Dinos Chapman

Duo bratrů Chapmanových od devadesátých let soustavně provokuje publikum. Cílí na maloměšťáky s jejich usazenými stereotypy a falešnou krásou. Život obsahuje daleko větší míru zla, násilí, hnusu, dekadence všeho druhu – přesně to demonstrují Chapmani svými objekty a instalacemi, kde jako základní pravidlo sdělení používají nadsázku.

Co se zdá jako pekelné – v tomto případě zombie, navlečená do nacistické uniformy, se ještě umocní tím, že esesáci spolu navzájem obcují. Daleko hrůzostrašnější je ale chapmanovské oblíbené dětské téma, v němž zpodobňují roztomilé dětičky s vagínami místo úst a penisy místo nosů. Umělci obsesivně pracují s lidskými předsudky a ptají se, kam až se dá v umění zajít. Co lze zprostředkovat právě uměním, protože má velkou emotivní moc?

Velké setkání zvrhlých esesáků mohli čeští diváci vidět v Praze na výstavě bratrů Chapmanů v Rudolfinu v roce 2014. Na další šokující výstup se zatím čeká. Je otázka, jestli si tito provokatéři troufnou na téma nejpalčivější: terorismus.

Kde ale končí umělecká licence a provokace?





**CELINKA**

**PROJEKT LUXUSNÍHO BYDLENÍ  
V SRDCI STARÉ PRAHY**

svoboda&williams

**CHRISTIE'S**  
INTERNATIONAL REAL ESTATE

**CELINKA.CZ**



Robert Runták

# TY NEJLEPŠÍ KUSY

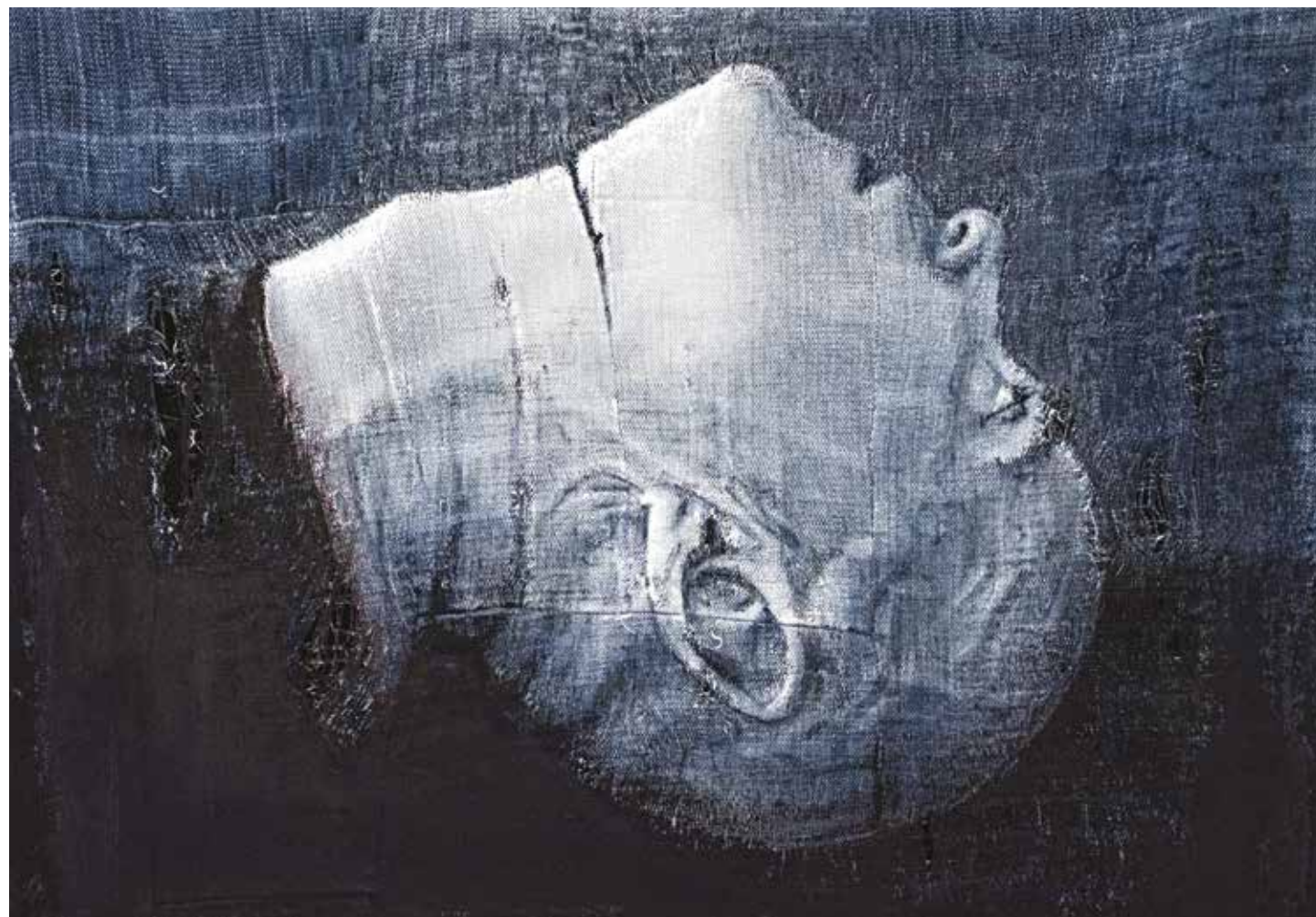
**„MÁM SVOJI SBÍRKU UMĚNÍ RÁD, ALE POKUD JI CHCI S NĚKÝM PROJÍT POCTIVĚ, JE TO STRAŠNĚ VYČERPÁVAJÍCÍ,“ VARUJE HNED NA ÚVOD NAŠEHO SETKÁNÍ ROBERT RUNTÁK A NA PŘIVÍTANOU ROZLÉVÁ SKVĚLÉ VÍNO. JSME V JEHO DOMĚ V CENTRU OLOMOUCE, KDE TEPRVE PŘED DESETI LETY ZAČAL JEDEN Z NEJZAJÍMAVĚJŠÍCH TUZEMSKÝCH SBĚRATELSKÝCH PŘÍBĚHŮ.**

Bylo to v době, kdy úspěšného moravského právníka a podnikatele umění nijak zvlášť nezajímalo. Dlouho předtím, než vybudoval jednu z největších sbírek současného umění v zemi, která čítá kolem 1500 artefaktů a je uložena v několika depozitářích, v době, kdy ani nepomyslel, že se jednou stane jedním z členů akviziční komise slovně londýnské galerie Tate Modern pro východní Evropu. „Většinou jsou to obrazy, z menší části 3D věci, které však v poslední době posiluju, a pak kolem tří set věcí na papíře. Papíru jsem se soustavně začal věnovat asi před třemi lety. Papír je v Česku stále podceňovaný. Spousta lidí ho doposud nepovažuje za plnohodnotné médium, a to je chyba,“ shr-

nuje Runták současnou podobu své sbírky, kterou letos měli možnost zájemci vidět na výstavě v Galerii výtvarného umění v Ostravě nebo v maďarském městě Szentendre. „Papír se dá dobře uchovávat, ta fobie je zbytečná. A třeba Lubomír Typlt má fantastické kvaše,“ zmiňuje hned na úvod jednoho ze svých oblíbených autorů.

Jeho sbírka je unikátní v několika směrech, mimo jiné i tím, že má výrazný přesah do současného evropského umění. „U toho českého se pokouším o jakési jeho mapování od roku 1900 do současnosti. V dnešní době je těžištěm sbírky umění po roce 2000, zjednodušeně současné umění,“ vysvětluje Robert

Runták. „Nejdřív jsem kupoval starší věci, modernu, Skupinu 42, šedesátá léta. Stále mě toto období zajímá, avšak velmi těžko se dnes dají získat díla za přijatelnou cenu.“ Když si nějakého umělce vybere, obvykle ho navštíví v ateliéru a snaží se zmapovat jeho tvorbu a vytvořit z ní reprezentativní vzorek. „Kolikrát to skončí tak, že vyberu osm až deset věcí,“ přiznává, že původní nadšení se již změnilo v systematictější budování sbírky, v níž si dokonce jednotlivá díla sám eviduje. Mezi autory, kteří v ní jsou, figurují krom zmíněného Typlta jména jako Jakub Špaňhel, Adam Štech, Jiří Černický, Andrej Dúbravský, Martin Gerboc, Eva Koťátková, Krištof Kintera či Josef Bolf.



František Matoušek, Bez názvu, 2016, vypáraná džínovina, 34 x 48 cm.

Celé to ale začalo se sochou Cyklota od Michala Gabriela, která je dodnes tím prvním, na co člověku při návštěvě domu Roberta Runtáka padne zrak. „Tehle dům jsme koupili někdy v roce 2005 jako novostavbu a já s ním byl hrozně nespokojený. Oslovili jsme architekta Radka Lišku a rok a půl vše přestavovali. Když se rekonstrukce blížila ke konci, tak Radek řekl, že by se tady do toho schodiště hodila nějaká socha, že si ten prostor o to vysloveně říká. Byl to začátek roku 2007, já jsem toho v té době o výtvarném umění moc nevěděl, ale souhlasil jsem. A začal jsem se rozhlížet, co by se dalo a nedalo sehnat,“ vypráví Robert Runták. Netrvalo dlouho a v Praze navštívil aukci, kde vydražil své první kusy umění. Kromě Cyklota to byl i obraz od Josefa Jíry, který putoval do pokoje pro hosty.

„Říkal jsem si, že ten obraz tam vypadá pěkně, že bychom mohli koupit nějaký další. A tak jsme jich s mým partnerem Milošem pořídili ještě několik. A pak jsem si najednou uvědomil, že jsem koupil

další obraz, a přitom už jsem na něj neměl místo! Líbil se mi a vlastně jsem ani nepřemýšlel, kam ho dám,“ popisuje, jak se v něm nenápadně probouzela pro současné umění až nečekaná vášeň.

**A PAK JSEM SI NAJEDNOU UVĚDOMIL, ŽE JSEM KOUPII DALŠÍ OBRAZ, A PŘITOM UŽ JSEM NA NĚJ NEMĚL MÍSTO!**

„Když se na to dívám zpětně, tohle byl nejspíš ten zlomový okamžik, kdy jsem překročil práh. Ještě to určitě nebylo vytváření sbírky, ale spíše takové našlápnutí tím směrem. Co jsem pořídil, to jsem prostě dal na zem nahoru do místnosti, která v té době sloužila jako posilovna. No a těch uměleckých děl tam najednou bylo víc a víc, až se tam ani nedalo chodit. A tak jsem si řekl, že už to opravdu musím

nějak rozumněji uchopit,“ vypráví, jak se z nadšence postupně stával sběratel. V té době měl Robert Runták nějakých sto děl. A bylo na čase se o věci začít zajímat víc do hloubky.

A samozřejmě si u toho zachovat i své amatérské nadšení, které mu umožňuje řídit se ve světě umění především vlastním citem. „Nemám v oblasti umění žádné formální vzdělání. Ale necítím to jako handicap, protože na to mám jiný pohled, než když se bavím s kurátorem nebo kunsthistorikem. Můj zájem je poučeně laický. Je to čistá sběratelská vášeň,“ vysvětluje Robert Runták a popisuje, jak se do nově objeveného světa ponořil především díky povídání s galeristy, kurátory, umělci a dalšími, kteří se v něm pohybují. „Ty rozhovory jsou neformální, neptám se na rady, ale je to pro mě radost z toho, že něco poznávám,“ poznamenává. Zásadní pro něj bylo setkání s Janem Kudrnou z ostravské galerie, se kterým dodnes mnohé akvizice do sbírky konzultuje. „On byl taky tím, kdo mě navedl na to,



Eduard Ovčáček, Idea-adie-eda, 1989, ruční papír, plátno, 180 x 30 cm.



Michal Gabriel, Hráč, 2010, bronzová socha.

že by moje sbírka měla mít nějaké směřování a systém. Že bych si měl zodpovědět, čeho chci dosáhnout. Jakou dobu chci vlastně mapovat, jestli jen československé umění, jaká média a tak dále. Na to hledám odpovědi od roku 2011. A ten aktuální tvar ještě určitě není konečný," říká se zanicením.

Naše povídání ještě zdaleka nekončí. Je před námi poutavá prohlídka domu, který Runtáka ke sbírání přivedl, ale i trochu dekadentně pojatého vinného sklepa, kde jsou chytře a vtipně nainstalovaná třeba díla bratří Chapmanů. Odpoledne utíká nebývale rychle, takže návštěvu dvou dalších deponitářů už nestihneme, čímž se vyhneme i vyčerpání z množství

umění, o kterém byla řeč na začátku. Robert Runták je schopný mluvit o každém svém díle několik minut a je vidět, že příběhy, které se dozvídá často přímo od umělců, ho nesmírně baví. Je jasné, že o tom, co znamená pracovat pro Tate Modern, a dalších tématech, bude řeč zas někdy příště.

Než se rozloučíme, ještě se musím zeptat, jestli Runták coby úspěšný podnikatel o své sbírce někdy přemýšlel jako o dobré investici. „Do umění jsem dal většinu peněz, ale určitě k němu nepřistupuji tak, že bych si počítal, kolik jsem na tom vydělal nebo prodělal. Zdá se mi, že největšího zhodnocení nakonec stejně u nás i ve světě došly sbírky, které nebyly

koncepovány investičně," říká. A co se týče jeho současné strategie? „Jsem čím dál víc přesvědčený, že se vyplatí kupovat od autorů vždy hlavně ty nejlepší věci, které zahrnují tak pět až deset procent tvorby. Jsou sice o něco dražší, ale právě tyhle kusy dělají sbírku sbírkou," vysvětluje Robert Runták, který se na tuzemské výtvarné scéně stal během několika let po právu respektovanou osobností.

**NEJVĚTŠÍHO ZHODNOCENÍ  
NAKONEC STEJNĚ  
U NÁS I VE SVĚTĚ DOŠLY  
SBÍRKY, KTERÉ NEBYLY  
KONCIPOVÁNY INVESTIČNĚ**



Hugo Demartini, Bez názvu, 80. léta, dřevo, sádra, 80 x 80 x 150 cm.



# THE FIRST SOAP OPERA YOU'LL REALLY NEED EVERY DAY.

Elite Bath. Addicted to well-being.



Pure Freude  
an Wasser

**KALDEWEI**

**LAUFEN**  
Barthroom Culture since 1892 [www.laufen.com](http://www.laufen.com)



Sjednejte si schůzku v Elite Bath: [info@elitebath.cz](mailto:info@elitebath.cz)

ELITE BATH | River Diamond | Rohanské nábřeží 657/7 | Praha 8 – Karlín



## I UMĚNÍ POTŘEBUJE DÝCHAT.

Stejně jako vy. Rekuperační jednotka WAFE dokáže vytvořit ideální podmínky a zdravé prostředí – nejen pro vaše umění, ale i pro vás. Větrá, ale neztrácí energii, protože vzduch, který z místnosti odchází, ohřívá ten, který proudí dovnitř. Reguluje vlhkost, filtruje nečistoty, smog a pyly. Nechá vás lépe dýchat, lépe žít.

 **Breathe. Live.**

# JE TOHLE JEŠTĚ UMĚNÍ?

**MILLIE BROWN:  
RAINBOW BODY**

Performance  
Text: Honza Vedral

„Používám své tělo, abych vytvořila něco krásného,“ říká jednatřicetiletá britská umělkyně Millie Brown, která je jednou ze zakládajících členek britského kolektivu !WOWOW!, v němž se sdružují mladí umělci, designéři, spisovatelé i muzikanti. Ta slova zní vznešeně, než dodáme, že poprvé na sebe upozornila, když v sedmnácti letech během vystoupení v Berlíně předvedla svou svéráznou tvůrčí metodu. Ta totiž spočívá v tom, že vypije obarvené mandlové mléko, které následně vyzvrací na plátno. „Moje umění jde zevnitř, chci vytvářet něco krásného, syrového a nekontrolovatelného,“ říká Millie Brown. Možná by dnes patřila jen k mnoha obskuritám artového světa, kdyby si jí před čtyřmi lety nevšimla zpěvačka Lady Gaga, která se od ní během svého vystoupení na vlivném festivalu SXSW v americkém Austinu nechala během písně Swine barevně pozvracet přímo na pódium. O incidentu psala velká média a „zvraccí“ scéna se následně opakovala i během zpěvaččina turné Monster Ball. Zájem o „mléčné“ obrazy Millie Brown samozřejmě rapidně vzrostl. A dokonce se dočkala i nařčení z propagace bulimie. Přestože v současnosti tvoří v Los Angeles, snímek pochází z její výstavy Rainbow Body v londýnském Gazelli Art House. Millie Brown zde v rámci performance vystavila sama sebe. Svoje tělo nechala zavěsit provazem ke stropu galerie, připevnila k němu křišťálové hranoly, které se pohupovaly a tříštily světlo do duhových barev. Tak schválně, je to pro vás umění, nebo ne?